

การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการชี้แนะที่มีต่อความขยันหมั่นเพียร
 ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี

- 2 พ.ศ. 2535

ปริญญาโท
 ของ
 ศศวรรษ เทศศรีเมือง

h ๙๒๕๕๘
 เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

เมษายน 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

h ๙๒๕๕๘

182075

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รศ.กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(อ.ดร.ศุภฤทัย โยเหลา)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รศ.กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(อ.ดร.ศุภฤทัย โยเหลา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกศพิทักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่.....๑.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. 2535

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.คุณกวี โยเหลา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ทาสีตะพันธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณาจารย์ โรงเรียนสตรีราชินูทิศ ที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์สะอาด สิงหนาด และอาจารย์คมคาย สมประสงค์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการทดลอง และขอขอบใจนักเรียนชั้น ม.2/9 และ ม.2/12 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคุณกัญจะนา พุ่มมาลา คุณพวงนิล คำปังส์ คุณนพดล เครือสุคนธ์ และเพื่อนนิสิตปริญญาโทวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา และวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ "พ่อและแม่" ที่ให้การศึกษาลงเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ศศวรรณ เทศศรีเมือง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	4
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง	13
	งานวิจัยในต่างประเทศ	13
	งานวิจัยในประเทศ	14
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะ	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะ	17
	งานวิจัยในต่างประเทศ	17
	งานวิจัยในประเทศ	18
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนหมั่นเพียร	20
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนหมั่นเพียร	20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนหมั่นเพียร	23
	งานวิจัยในประเทศ	23

บทที่	หน้า
3	26
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	26
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	27
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	32
แบบแผนการทดลอง	32
การดำเนินการทดลอง	33
วิธีจัดการกระทำกับข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	37
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5	45
บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
บทย่อ	45
ความมุ่งหมายในการค้นคว้า	45
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	45
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	45
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	46
การดำเนินการทดลอง	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	48
อภิปรายผล	49
ข้อเสนอแนะ	52

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	61
ประวัติย่อของผู้วิจัย	102

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	เปรียบเทียบความยั่งยืนหมั้น เพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการควบคุมตนเอง 39
2	เปรียบเทียบความยั่งยืนหมั้น เพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการได้รับการชี้แนะ 40
3	เปรียบเทียบผลต่างของความยั่งยืนหมั้น เพียรในการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการควบคุมตนเองกับการได้รับการชี้แนะ 41
4	เปรียบเทียบความคงทนของความยั่งยืนหมั้น เพียรในการเรียนของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังจากการควบคุมตนเอง และภายหลังได้รับการชี้แนะ 99
5	แสดงความถี่ของความยั่งยืนหมั้น เพียรในการเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียน ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ 100
6	แสดงความถี่ของความยั่งยืนหมั้น เพียรในการเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียน ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ 101

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	43
2 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	83
3 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	84
4 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	85
5 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	86
6 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	87
7 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	88
8 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	89
9 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	90
10 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	91
11 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	92

12	แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	93
13	แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	94
14	แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	95
15	แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	96
16	แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	97
17	แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	98

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง และองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือ การจัดการศึกษา เพราะการศึกษาสามารถที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ทุกด้าน (นิพนธ์ ศศิธร. 2523 : 4) โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษาระดับนี้ผลิตกำลังคนในระดับกลาง ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติ (กรมอาชีวศึกษา. 2509 : 1) ดังจะเห็นได้จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ที่มุ่งให้นักเรียนมีความมานะพากเพียร อดทน (กรมวิชาการ. 2525 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนฉบับที่ 6 ด้านสังคม วัฒนธรรม จริยธรรม ที่มุ่งเน้นความสำคัญของความขยันหมั่นเพียร (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. 2530 : 40)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การเรียนการสอนในชั้นเรียนถือว่ามีความสำคัญ การเรียนการสอนจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ผู้สอน เนื้อหาวิชาที่สอน และตัวผู้เรียนเอง (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2516 : 12 - 13) ในปัจจุบันนี้ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ครูประสบปัญหาหนักใจคือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้เรียนซึ่งมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนต่ำ พฤติกรรมเหล่านี้ได้แก่ ไม่ตั้งใจฟังครูอธิบาย มีความเอาใจใส่ในการเรียนและงานที่ครูมอบหมายให้ทำน้อย ไม่ค่อยถามคำถาม และตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน แสดงความเห็นเกี่ยวกับบทเรียนน้อย และมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนน้อย ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเหล่านี้รบกวนการดำเนินการสอนของครู ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินไปในทิศทางที่พึงประสงค์ นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้ว และได้มีผู้ให้ความสนใจแก้ไขมาตลอด ดังที่ปรากฏในงานวิจัยต่าง ๆ เช่น งานของแสงี่ยม อินภิรมย์ (2505 : 17)

ซึ่งศึกษาสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์จังหวัดพระนคร พบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียนคือ พฤติกรรมไม่สนใจเรียน ได้แก่ ทำงานไม่เรียบร้อย เล่น คูย หนีโรงเรียน ส่วนปรีชา ธรรมมา และถาวร เกิดเกียรติพงษ์ (2511 : 14 - 16) ศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นไทยในความคิดเห็นของครูและนักเรียน พบว่า นักเรียนวัยรุ่นไทยมีความพยายามและเอาใจใส่ในการเรียนน้อยลง ต่อมาสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2515 : 113 -116) ได้เสนอผลการวิจัยของศูนย์อินโนเทค (Innotech Center) ซึ่งศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย พบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนคือ ไม่ทำงานที่ครูมอบหมาย รบกวนครูในขณะที่กำลังสอน และมีความกระตือรือร้นในการเรียนน้อย นอกจากนี้ เขาวภา กัณฑ์วิษยากุล (2530 : 1) ศึกษาพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมักพูดคุยกับเพื่อนในเรื่องต่างๆที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนอีตัน และคนอื่น ๆ (Eaton and others. 1956 : 350 - 357) ได้สัมภาษณ์ครู 30 คน ในช่วงฤดูร้อน ปี ค.ศ. 1954 เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนไม่เอาใจใส่การเรียน ไม่ตั้งใจทำงาน และไม่มีระเบียบ และจากการศึกษาของมาลีณี จุฑาพะมา (2520 : 93 - 98) เกี่ยวกับวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูนิยมใช้การลงโทษด้วยการตี คุ หักคะแนน กักบริเวณ ไล่ออกจากชั้นเรียน การอธิบายให้เห็นถูกเห็นผิด การให้รางวัล การชมเชย แต่นำวิธีการดังกล่าวไปใช้อย่างไม่มีระบบ จึงไม่ได้ผลตามต้องการ

งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นพบผลที่สอดคล้องกันคือ นักเรียนไม่เอาใจใส่การเรียน มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนต่ำ ไม่สนใจเรียน ไม่ตั้งใจทำงาน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน และจากที่ผู้วิจัยได้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีราชินูทิศ โดยการสัมภาษณ์ครูที่สอนในระดับชั้นต่าง ๆ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนต่ำทั้งในขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำดังนี้คือ เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา ไม่ตั้งใจฟังครูอธิบาย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนน้อย ถามคำถามครูและตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียนน้อย ทำงานที่ครูมอบหมายไม่เสร็จทันเวลา และไม่กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

ที่ครูมอบหมาย โดยเฉพาะในวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาบังคับ เน้นการฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน หลักภาษา และวรรณคดี ภาษาไทยเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการศึกษา และสามารถเข้าใจภาษาไทย ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เข้าใจ แต่นักเรียนเห็นว่า ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไม่ต้อง เรียนก็สามารถพูดได้อยู่แล้ว อีกทั้งนักเรียนยังมีความรู้สึกที่ว่า วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ยากและต้อง ท่องจำมากแต่คะแนนน้อย เนื้อหาหนัก ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ ไม่อยากเรียน (สุจริต เพียรชอบ, 2523 : 8) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์จะหาแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวควรแก้ไขที่ตัวนักเรียนโดยใช้การปรับพฤติกรรม ซึ่งการปรับพฤติกรรมน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถใช้เพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของ นักเรียน เพราะการปรับพฤติกรรมเป็นการใช้เทคนิค หรือวิธีการปรับพฤติกรรมวิธีการใดวิธีการ หนึ่ง หรือหลายวิธีประสมประสานกันเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่ พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530 : 14) การปรับพฤติกรรมมีหลายวิธี ในที่นี้ผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษา 2 วิธีคือ การควบคุมตนเอง และการชี้แนะ

การปรับพฤติกรรมด้วยวิธีการควบคุมตนเอง เป็นวิธีหนึ่งที่น่ามาใช้เพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่ พึงประสงค์ โดยผู้ที่ถูกรับพฤติกรรมเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย และกำหนดเงื่อนไขผลกรรมที่ตนจะได้รับ แล้วทำการสังเกต บันทึกและประเมินพฤติกรรมตนเอง และผู้วิจัยให้แรงเสริมเมื่อนักเรียนสามารถควบคุมตนเองได้ ภรณ์ อินทสร (2526 : บทคัดย่อ) พบว่า วิธีการควบคุมตนเองสามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น ปภาวดี แจ่มศิริ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า การควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอดคล้องกับอรนงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า วิธีการ ควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นอกจากนี้ อุบล วุฒิสาลี (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า กระบวนการควบคุมตนเองสามารถลดความวิตก กังวลในการเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้

การปรับพฤติกรรมโดยการชี้แนะ เป็นการปรับพฤติกรรมด้วยวิธีการควบคุมภายนอก (External Control) ครู นักจิตวิทยา หรือผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กำหนด เงื่อนไขผลกรรม ทำการสังเกต บันทึก และประเมินพฤติกรรมและเป็นผู้เสริมแรงพฤติกรรมที่

เกิดขึ้น ซึ่งงานวิจัยในประเทศไทยที่ใช้การชี้แนะยังมีน้อย แต่มีผู้สนใจนำการชี้แนะ ไปศึกษาร่วมกับวิธีอื่น และใช้ได้ผลในสภาพการณ์ต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จากการวิจัยของ สุภาวดี ธนะศรี (2531 : บทคัดย่อ) ซึ่งใช้การชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวกศึกษาพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน พบว่า การใช้การชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวกทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นมากกว่าได้รับการเสริมแรงทางบวกอย่างเดียว นอกจากนี้รัศมี ดินประเสริฐสัตย์ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า การชี้แนะโดยเข้าร่วมกับการกำหนดบทบาทผู้นำชั้นเรียนสามารถเพิ่มพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนของเด็กแยกตัวได้ แนนซิล และลิฟวิงสตัน (Knapczyk and Livingston. 1974 : 115 -121) พบว่า การใช้การชี้แนะสามารถเพิ่มพฤติกรรมการถามคำถามของนักเรียนได้ นอกจากนี้ เกลเลอร์ และคนอื่นๆ (Geller and others. 1982 : 403-415) พบว่า การใช้การชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวกสามารถเพิ่มพฤติกรรมการรับผิดชอบนิรภัยของผู้ขับที่รถยนต์ที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยคิดว่า การใช้วิธีการควบคุมตนเองและการชี้แนะ น่าจะนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งทั้งสองวิธีนี้ยังไม่มีผู้นำมาใช้เปรียบเทียบกันในการเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะเปรียบเทียบวิธีการปรับพฤติกรรมด้วยการควบคุมตนเองและการชี้แนะ ในการเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่า วิธีใดจะสามารถเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้ดีกว่ากัน

ความมุ่งหมายของการค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการควบคุมตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการชี้แนะ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองกับการได้รับการชี้แนะที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้นภายหลังจากควบคุมตนเอง
2. นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้นภายหลังจากได้รับการชี้แนะ
3. นักเรียนที่ควบคุมตนเองและนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

ความสำคัญของศึกษาค้นคว้า

เพื่อเป็นแนวทางให้ครู ครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนำวิธีการควบคุมตนเองและการชี้แนะไปใช้ในการเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ และมีชวามปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 21 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ และมีชวามปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอนจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ

- 3.1.1 การควบคุมตนเอง
- 3.1.2 การชี้แนะ
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงความสนใจ ตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน มีความพยายามทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนด ขณะที่มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ชัดเจน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูสอน ได้แก่
 - 1.1.1 เข้าชั้นเรียนตรงเวลา
 - 1.1.2 ตั้งใจฟังครูอธิบาย ไม่เล่น ไม่คุย ไม่เหม่อลอย ไม่แหยมเพื่อน
 - 1.1.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน
 - 1.1.4 ถามคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน
 - 1.1.5 ตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน
- 1.2 ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูให้งานทำ ได้แก่
 - 1.2.1 ทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จทันเวลา
 - 1.2.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมาย

2. การควบคุมตนเอง หมายถึง วิธีการปรับพฤติกรรมโดยควบคุมพฤติกรรมตนเองของนักเรียนอย่างเป็นระบบระเบียบ วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูและนักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย คือ การแสดงความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำ โดยมีพฤติกรรมต่อไปนี้ เพิ่มขึ้นหรือเกิดขึ้นดังนี้

ในขณะที่ครูสอน ได้แก่ เข้าชั้นเรียนตรงเวลา ตั้งใจฟังครูอธิบาย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน ถามคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน ตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน

ในขณะที่ครูให้งานทำ ได้แก่ ทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จทันเวลา กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมาย

ขั้นที่ 2 นักเรียนรับทราบและตกลงในเงื่อนไขการเสริมแรง โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้านักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงโดยครูให้การเสริมแรงทางสังคมแก่นักเรียน คือ คำชม ในช่วงท้ายชั่วโมงวิชาภาษาไทย

ขั้นที่ 3 นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเองขณะเข้าเรียนวิชาภาษาไทย

ขั้นที่ 4 นักเรียนประเมินพฤติกรรมของตนเองภายหลังการบันทึกพฤติกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 5 นักเรียนที่สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเองได้ตรงกับผู้วิจัย โดยมีสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ขึ้นไป และนักเรียนมีพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น จะได้รับการเสริมแรงโดยมีเกณฑ์ดังนี้คือ ในขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำ ในครั้งที่ 1 ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 1 พฤติกรรม ครูให้การเสริมแรงโดยกล่าวคำชมว่า ตั้งใจดีขยันพยายามต่อไป และในครั้งต่อไปเพิ่มเกณฑ์สูงขึ้นดังนี้ ถ้าพฤติกรรมเพิ่มขึ้น 2 พฤติกรรม 3 พฤติกรรม และ 4 พฤติกรรมขึ้นไป นักเรียนจะได้รับคำชมว่า ดี ดีขึ้น และดีมาก ตามลำดับ

3. การชี้แนะ (Prompting) หมายถึง วิธีรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในที่นี้คือ ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 โดยครูชี้แนะแก่นักเรียนในลักษณะที่เป็นคำพูดและท่าทาง หรืออย่างใดอย่างหนึ่งใน 2 ช่วง คือ ขณะที่ครูสอน และขณะที่ครูให้งานทำ ดังนี้

3.1 ครูชี้แนะโดยใช้คำพูด (Verbal Prompting) ได้แก่

3.1.1 "นักเรียนเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลานะ"

3.1.2 "นักเรียนตั้งใจฟังครูอธิบายซิ"

3.1.3 "นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้"

3.1.4 "นักเรียนสงสัยอะไรเกี่ยวกับบทเรียนถามครูได้นะ"

3.1.5 "นักเรียนลองตอบคำถามเรื่องที่ครูอธิบายซิ"

3.1.6 "นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้เสร็จนะ"

3.1.7 "นักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมายนะ"

3.2 ครูชี้แนะโดยท่าทาง (Non-Verbal Prompting) ได้แก่ พยักหน้า ยิ้ม

เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งซึ่งแสดงถึงความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

เมื่อนักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงโดยครูกล่าวคำชมในช่วงท้ายชั่วโมงวิชาภาษาไทย โดยมีเกณฑ์ดังนี้ คือ ในขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำ ในครั้งที่ 1 ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 1 พฤติกรรม ครูเสริมแรงโดยกล่าวคำชมว่า ตั้งใจดีขึ้นพยายามต่อไป และในครั้งต่อไปเพิ่มเกณฑ์สูงขึ้นดังนี้ ถ้าพฤติกรรมเพิ่มขึ้น 2 พฤติกรรม 3 พฤติกรรม และ 4 พฤติกรรมขึ้นไป นักเรียนจะได้รับคำชมว่า ดี ดีขึ้น และ ดีมาก ตามลำดับ

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ หมายถึง ความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทยได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 59 ตามเกณฑ์การประเมินผลระดับมัธยมศึกษา (กรมวิชาการ. 2529 :27) ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

4	ดีมาก	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	80 ขึ้นไป
3	ดี	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	70 - 79
2	ค่อนข้างดี	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	60 - 69
1	พอใช้	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	50 - 59
0	ต้องแก้ไข	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	0 - 49

5. เขาวงกตฤๅระดับปานกลาง หมายถึง ระดับความสามารถทางสมองของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบ Standard Progressive Matrices ของ ราเวน (Raven. 1958) ซึ่งมีค่าระหว่าง 90 - 109

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
 - 1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชู้แนะ
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชู้แนะ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม

ความหมาย

พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำของบุคคล เป็นการแสดงออกตอบสนอง หรือโต้ตอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจกระทำได้ทั้งรู้ตัวและไม่รู้ตัว และอาจเป็นการตอบสนองที่เกิดได้ทั้งภายในและภายนอกร่างกาย เช่น การร้องไห้ การวิ่ง การขว้างการกิน การอ่านหนังสือ การเต้นของหัวใจ การคิด เป็นต้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2526 : 3)

การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) เป็นการใช้เทคนิคหรือวิธีการปรับพฤติกรรมวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีประสมประสานกัน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 14) สำหรับการปรับพฤติกรรมนั้นมีหลายวิธี แต่วิธีที่นำมาศึกษาในครั้งนี้คือ การควบคุมตนเองและการชู้แนะ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

ความหมาย

การควบคุมตนเอง (Self - Control) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการปรับพฤติกรรมซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ (Kalish. 1981 : 294) ทฤษฎีการเรียนรู้ เชื่อว่า พฤติกรรมของอินทรีย์เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมเป็นตัวควบคุมพฤติกรรม แต่ขณะเดียวกันการแสดงพฤติกรรมของอินทรีย์ก็มีผลทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงด้วย ดังนั้นหากอินทรีย์สามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ ก็ย่อมควบคุมพฤติกรรมได้ และพฤติกรรมนี้จะก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมใหม่ตามมา การควบคุมตนเองจึงมีลักษณะสำคัญสองประการ คือ

1. เป็นความพยายามของบุคคลที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมใหม่
2. เมื่อบุคคลนั้นเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนด้วยตนเองได้แล้ว ผลที่เกิดขึ้นตามมามีคือ พฤติกรรมและสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นจะเปลี่ยนตามไปด้วย (Brigham. 1978 : 263 - 267)

การควบคุมตนเอง จึงเป็นการประยุกต์หลักพฤติกรรมเพื่อปรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมของบุคคลโดยตัวบุคคลนั่นเอง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้ควบคุมพฤติกรรมของตนด้วยตัวเองเท่ากับเป็นการลดความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้มากขึ้น (อุบล วุฒิสาลีธี. 2527 : 2) อย่างไรก็ตามการควบคุมตนเองมิได้หมายความว่าบุคคลอื่นจะเกี่ยวข้องไม่ได้ (Watson and Tharp. 1975 : 73) แม้ว่าบุคคลสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ก็มิใช่ตัดขาดจากอิทธิพลภายนอกโดยสิ้นเชิง

เทคนิคที่ใช้ในการควบคุมตนเองในการปรับพฤติกรรมมีหลายเทคนิค ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรมของตนเอง การประเมินตนเอง การเสริมแรงตนเอง การตั้งเกณฑ์มาตรฐานของตนเอง (Cormier and Cormier. 1979 : 478) และ (Wilson and O'Leary. 1980 : 219 - 224) นอกจากนี้ยังได้มีการใช้เทคนิคอื่น ๆ ประกอบเช่น การสอนตนเอง (Wilson and O'Leary. 1980 : 218) การลงโทษตนเองและการทำสัญญากับตนเอง (Cormier and Cormier. 1979 : 476) แต่อย่างไรก็ตาม การควบคุมตนเองมักใช้วิธีการ

เหล่านี้ควบคู่กันไป และการใช้วิธีการเหล่านี้มาผสมผสานกันจะมีประสิทธิภาพมากกว่าใช้เทคนิคเพียงอย่างเดียว เพอร์รี และ ริชาร์ด (Perri and Richard. 1977 : 177 - 183) ศึกษาพบว่า บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมตนเองจะใช้เทคนิคหลายเทคนิคผสมผสานกันมากกว่าบุคคลที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวในการควบคุมตนเอง นอกจากนี้การใช้เทคนิคควบคุมตนเองยังขึ้นอยู่กับบุคคล สภาพการณ์และพฤติกรรมอีกด้วย การควบคุมตนเองมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การตั้งเป้าหมาย (Goal setting) คือ การกำหนดเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมหนึ่งด้วยตนเอง ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้จะช่วยให้ผู้แสดงพฤติกรรมรู้ถึงพฤติกรรมที่ต้องการกระทำอย่างชัดเจน ตัวอย่างการตั้งเป้าหมายของพฤติกรรม เช่น "ฉันจะทำการบ้านให้เสร็จในคืนนี้" ในกรณีที่บุคคลยังไม่สามารถตั้งเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ก็ให้คนอื่นช่วยจนกว่าเขาจะสามารถตั้งเป้าหมายได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามเป้าหมายที่ตั้งควรจะเป็นเป้าหมายที่เป็นจริง และสามารถทำได้ (Cormier and Cormier. 1979 : 478) เพราะถ้าเป็นเป้าหมายที่บุคคลไม่สามารถทำได้ จะทำให้เกิดความผิดหวังและก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้ (Thoresen and Mahoney. 1974 : 45)

2. การสังเกตตนเอง (Self - monitoring) เป็นกระบวนการที่บุคคลสังเกต หรือ จำแนกลักษณะของพฤติกรรมของตนเอง พิจารณาว่าตนได้ทำพฤติกรรมตามเป้าหมายแล้วหรือยัง การสังเกตตนเองมักจะทำควบคู่ไปกับการบันทึกพฤติกรรม

ขั้นตอนในการสังเกตตนเอง

1. จำแนกพฤติกรรมเป้าหมายว่าพฤติกรรมใดที่ต้องการสังเกต
2. กำหนดเวลาที่จะสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
3. กำหนดวิธีการบันทึกและเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึก
4. ทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
5. ทำแผนภาพหรือกราฟแสดงการบันทึก
6. วิเคราะห์ข้อมูลที่บันทึก เพื่อที่จะได้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรม (Cormier and Cormier. 1979 : 482 - 487)

3. การประเมินผล (Self - evaluation) หมายถึง การที่บุคคลต้องตัดสินพฤติกรรมของตน โดยการประเมินคุณค่าของพฤติกรรมจากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกด้วยตนเอง ซึ่งทำให้

ได้พิจารณาพฤติกรรมที่ทำอยู่อย่างถึถ้วน

4. การเสริมแรงตนเอง (Self - reinforcement) คือ การจัดผลกรรมที่เป็นแรงเสริมให้แก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเอง เพื่อให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นโดยที่เจ้าของพฤติกรรมเป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้ได้แรงเสริมนั้นด้วยตนเอง

กระบวนการควบคุมตนเอง

การปรับพฤติกรรมด้วยวิธีการควบคุมตนเอง ประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน (กรณี อินทสร. 2526 : 33) คือ

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง

และการลงโทษ

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนให้การเสริมแรงหรือลงโทษตนเอง

สอดคล้องกับ อรณรงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : 7) ซึ่งกำหนดขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง

ขั้นที่ 3 นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 5 นักเรียนได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไข

จากเอกสารการควบคุมตนเองดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการใช้เทคนิคในการควบคุมตนเองใช้การเสริมแรงหรือการลงโทษร่วมด้วย ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคการควบคุมตนเองโดยใช้การเสริมแรงร่วมด้วยมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ครูและนักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง

ขั้นที่ 3 นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 4 นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเองหลังจากการบันทึกพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 5 นักเรียนได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไข

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

มีผู้นำการควบคุมตนเอง ไปใช้ในการปรับพฤติกรรมโดยแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียนเช่น โบรเดน และคนอื่น ๆ (Broden and others. 1971 : 191 - 199) ศึกษาผลของการสังเกตตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของเด็กหญิงสี่ขวบ ซึ่งเรียนอยู่ในเกรด 8 ผลการทดลองพบว่า การให้นักเรียนสังเกต บันทึก และประเมินพฤติกรรมของตนเองสามารถลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนได้ดีกว่าวิธีควบคุมจากภายนอกเล็กน้อย

โบลสตาด และจอห์นสัน (Bolstad and Johnson. 1972 : 443 - 454) ใช้กระบวนการควบคุมตนเองลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนเกรด 1 และเกรด 2 จำนวน 38 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงจากภายนอก กลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมตนเองและกลุ่มที่ครูสอนตามปกติ ผลการทดลองพบว่า การฝึกควบคุมตนเองมีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนมากกว่าการเสริมแรงจากภายนอก

ดราบแมน และคนอื่น ๆ (Drabman and others. 1973 : 10 - 16) ใช้วิธีสังเกตและประเมินตนเองปรับพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของเด็กชายอายุ 9 - 10 ปี จำนวน 7 คน ผลการทดลองพบว่า การสังเกตและประเมินตนเองทำให้พฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนลดลง

บัลลาร์ด และกลินน์ (Ballard and Glynn. 1975 : 387 - 398) ศึกษาผลของการสังเกต บันทึกและประเมินตนเองเปรียบเทียบกับ การสังเกต บันทึกและประเมินตนเองร่วมกับการเสริมแรงตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูสั่ง และสัมฤทธิ์ผลในวิชาเขียนเรียงความของนักเรียนเกรด 3 จำนวน 14 คน ผลการทดลองพบว่า การให้นักเรียนสังเกต บันทึก และประเมินตนเองร่วมกับการให้การเสริมแรงตนเองทำให้พฤติกรรมทำงานตามที่ครูสั่ง และสัมฤทธิ์ผลในการเขียนประโยคคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์เพิ่มขึ้นจากระยะพื้นฐานพฤติกรรมและระยะที่ทำการสังเกต บันทึกและประเมินผลงาน โดยไม่ให้การเสริมแรงตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซากอตสกี และคนอื่น ๆ (Sagotsky and others. 1978 : 242 -253) ซึ่งศึกษาผลของการตั้งเป้าหมาย และการสังเกตตนเองต่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูสั่ง และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 5 และเกรด 7 จำนวน 67 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่มดังนี้ 1. กลุ่มที่ใช้วิธีการตั้งเป้าหมาย 2. กลุ่มที่ใช้การสังเกตตนเอง

3. กลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่สังเกตตนเองมีพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูสั่ง และมีความก้าวหน้าในบทเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น ส่วนกลุ่มที่ใช้วิธีการตั้งเป้าหมายไม่มีความก้าวหน้าทั้งพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูสั่ง และความก้าวหน้าในบทเรียนคณิตศาสตร์

งานวิจัยในประเทศ

ประเทศไทยนำวิธีการควบคุมตนเองมาประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรม ดังเช่น วารุณีย์ จันทรแสงสุก (2525 : 26 - 27) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการสังเกตตนเองควบคู่กับการเสริมแรงตนเองกับการสังเกตตนเองเพียงอย่างเดียว เพื่อเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมสนใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คน เป็นนักเรียนหญิง 2 คน นักเรียนชาย 1 คน ผลการทดลองพบว่า การสังเกตตนเองควบคู่กับการเสริมแรงตนเองสามารถปรับพฤติกรรมสนใจเรียนได้ดีกว่าการสังเกตตนเองอย่างเดียวหรือการเสริมแรงตนเองเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณี อินทสร (2526 : 72 - 75) ที่ศึกษาผลของการใช้วิธีควบคุมตนเองปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มทดลอง 12 คน กลุ่มควบคุม 12 คน ด้วยวิธีการจับคู่นักเรียนที่มีระดับพฤติกรรมตั้งใจเรียนใกล้เคียงกันมากที่สุด แล้วจัดเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ใช้วิธีการควบคุมตนเองมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ใช้วิธีการควบคุมตนเอง

ปภาวดี แจ้งศิริ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมก่อนงานในชั้นเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลธารวิทยา จังหวัดชุมพร 2 ห้องเรียน จำนวน 54 คน เป็นชาย 34 คน หญิง 20 คน จัดเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมก่อนงานในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ อรณรงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนงานในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มที่ 1 ใช้การควบคุมตนเอง และกลุ่มที่ 2 ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนงานในห้องสมุดลดลงหลังจากใช้การควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม แต่พฤติกรรมก่อนงานในห้องสมุดของทั้งสองกลุ่มลดลงไม่แตกต่างกัน

อุบล วุฒิสถิธิ (2527 : บทคัดย่อ) ศึกษากระบวนการควบคุมตนเองเพื่อลดความวิตกกังวลในการเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า การใช้กระบวนการควบคุมตนเองสามารถลดความวิตกกังวลในการเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรสา ไทยการุณวงศ์ (2528 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้การควบคุมสิ่งเร้าในการเพิ่มพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน ลุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 5 คน กลุ่มควบคุม 5 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ใช้การควบคุมสิ่งเร้าสามารถเพิ่มพฤติกรรมตั้งใจเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ วิไล

อาชวอาภรณ์ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการฝึกประเมินตนเองกับผลของการใช้การเสริมแรงทางบวกที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเนเทรวิทยา กรุงเทพมหานครจำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกประเมินตนเอง และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนทั้งในระยะทดลอง และระยะติดตามผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการควบคุมตนเองสามารถนำไปใช้ปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ เช่น พฤติกรรมสนใจเรียน พฤติกรรมตั้งใจเรียน พฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนและพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะ

ความหมาย

การชี้แนะ (Prompting) เป็นการให้สิ่งเร้าซึ่งได้แก่ คำสั่ง สัญญา ทำทาง ตัวอย่างหรือตัวแบบ เพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเป้าหมายได้อย่างถูกต้องมากขึ้นเช่น คุณแม่บอกให้ลูกพูดด้วยคำพูดที่สุภาพเมื่อขอขนมจากคุณแม่ แล้วจะได้รับประทานขนมตามที่คุณแม่บอก คำบอกกล่าว (การชี้แนะด้วยคำพูด) จึงกลายเป็นสิ่งเร้าที่ได้รับการเสริมแรงสม่ำเสมอจะทำให้การชี้แนะมี

ประสิทธิภาพในการควบคุมพฤติกรรมได้ดียิ่งขึ้น เมื่อพฤติกรรมที่เกิดจากการชี้แนะได้รับการเสริมแรง การชี้แนะจะกลายเป็นสิ่งเร้าที่แยกแยะได้ (Discriminative Stimulus) การชี้แนะแบ่งออกได้เป็นลักษณะใหญ่ ๆ 3 ลักษณะดังนี้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2526 : 118)

1. การชี้แนะโดยคำพูด (Verbal Prompting) เป็นการใช้คำพูดในการชี้แนะเพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเป้าหมาย เช่น พอบอกให้ลูกนั่งอยู่กับที่ ครูบอกนักเรียนอย่าชน
2. การชี้แนะโดยใช้ท่าทาง (Non - verbal Prompting) เป็นการใช้ชี้แนะโดยการใช้นิ้วชี้ท่าทางต่าง ๆ เช่น พยักหน้า ซึ่งมีเอวไปในทิศทางที่ทำให้เด็กเดิน การจับมือเด็กรับประทานอาหาร เพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเป้าหมาย
3. การชี้แนะโดยใช้สิ่งของ (Material Prompting) ได้แก่ การชี้แนะโดยใช้สิ่งของหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อชี้แนะให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเป้าหมาย เช่น บ้ายประกาศ ลูกศรชี้บอกทาง บ้ายเครื่องหมายจราจร บ้ายห้ามสูบบุหรี่ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 86 - 87) ได้กล่าวถึงการชี้แนะไว้ดังนี้คือ

ลักษณะการชี้แนะ หมายถึง สภาพการณ์ใดที่มีลักษณะช่วยชี้แนะช่องทางในการตอบสนองของอินทรีย์หรือช่วยแนะนำช่องทาง เพื่อให้อินทรีย์สามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์และภายหลังที่อินทรีย์ตอบสนอง หรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วอินทรีย์ก็จะได้รับการเสริมแรง ตัวอย่างลักษณะการชี้แนะได้แก่ การแสดงท่าทาง การให้สัญญาณ ตัวแบบ เป็นต้น

ลักษณะชี้แนะจะเกิดขึ้นก่อนการตอบสนอง หรือการแสดงพฤติกรรมของอินทรีย์จะช่วยชี้แนะให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และผลจากการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อินทรีย์ก็จะได้รับการเสริมแรง เพราะฉะนั้นลักษณะชี้แนะจึงทำหน้าที่เป็นสิ่งเร้าที่แยกแยะได้ และมีประสิทธิภาพที่จะควบคุมการเกิดพฤติกรรมของอินทรีย์ได้ (Craighead and others. 1976 : 128 - 129)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การชี้แนะหมายถึง การปรับพฤติกรรมเพื่อทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ซึ่งมีทั้งหมด 3 วิธี แต่ในที่นี้ผู้วิจัยใช้เพียง 2 วิธีหรืออย่างใดอย่างหนึ่งใน 2 ช่วง คือ

1. การชี้แนะโดยคำพูด
2. การชี้แนะโดยท่าทาง

และเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ครูให้การเสริมแรงโดยกล่าวคำชม

หลักการชี้แนะอย่างมีประสิทธิภาพ

1. กำหนดพฤติกรรมในการชี้แนะอย่างชัดเจนและเป็นพฤติกรรมที่บุคคลสามารถทำได้ (Knapczyk and Livingston. 1974 : 115 - 121)
2. พฤติกรรมเป้าหมายที่ทำได้ยากหรือซับซ้อน ควรใช้การชี้แนะอย่างเป็นขั้นตอนไม่ควรรวบรัดจนเกินไป ซึ่งอาจทำให้บุคคลลำดับพฤติกรรมไม่ถูกและทำให้บุคคลไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเป้าหมายได้ (Catania and Brigham. 1978 : 302)
3. ควรให้การเสริมแรงทันทีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมเป้าหมายหลังจากได้รับการชี้แนะแล้ว เพราะจะทำให้บุคคลสามารถแยกแยะได้ว่า การแสดงพฤติกรรมตามการชี้แนะจะทำให้บุคคลได้รับผลกรรมที่บุคคลพึงพอใจ (Craighead and others. 1976 : 128)
4. ในแต่ละสภาพการณ์อาจมีความจำเป็นในการชี้แนะในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ การชี้แนะโดยใช้วาจา การชี้แนะโดยใช้ท่าทาง การชี้แนะโดยใช้สิ่งของ ดังนั้นควรพิจารณาว่า ในสภาพการณ์ใดควรใช้การชี้แนะประเภทใด และส่วนมากนิยมใช้การชี้แนะหลายประเภทร่วมกัน (Machomey and Meyerson. 1971 : 173 - 181)
5. บุคคลที่ชี้แนะควรมีความสำคัญต่อผู้ที่ได้รับการชี้แนะ เพราะจะทำให้ผู้รับการชี้แนะฟังและทำตามการชี้แนะนั้น (Houeten and Sullivan. 1975 : 197 - 201) เช่น สภาพการณ์ในห้องเรียน บุคคลที่มีความสำคัญต่อเด็กก็คือ ครู ดังนั้นจึงควรให้ครูเป็นผู้ชี้แนะเด็ก
6. ควรค่อยถอดถอน (Fading) การชี้แนะหลังจากที่บุคคลแสดงพฤติกรรมเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการถอดถอนนี้ควรค่อย ๆ ถอดถอนออกเป็นขั้นเพื่อไม่ให้กระทบต่อพฤติกรรมเป้าหมาย (Kazdin. 1984 : 41)

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะ

งานวิจัยในต่างประเทศ

แนบซิล และลิวริงสตัน (Knapczyk and Livingston. 1974 : 115 -121) ศึกษาการใช้การชี้แนะเพื่อเพิ่มพฤติกรรมการถามคำถามของนักเรียนเกรด 8 และ 9 ผลการวิจัยพบว่า

การใช้การชี้แนะสามารถเพิ่มพฤติกรรมการถามคำถามของนักเรียน

โรสเซนบรัม และไบรริง (Rosenbaum and Breiling. 1976 : 323 -333) ใช้การชี้แนะร่วมกับการเสนอตัวแบบและการเสริมแรงทางบวกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเข้าใจในการอ่านคำหรือประโยคของเด็กผู้หญิงออทิสติก อายุ 12 ปี โดยให้การชี้แนะด้วยคำพูดและการชี้แนะด้วยท่าทาง จากนั้นจึงเสนอตัวแบบในการอ่าน และให้การเสริมแรงทางบวกเมื่อแสดงพฤติกรรมเป้าหมายได้ถูกต้อง ผลการวิจัยพบว่า การใช้การชี้แนะร่วมกับการเสนอตัวแบบ และการเสริมแรงทางบวกสามารถเพิ่มพฤติกรรมการเข้าใจในการอ่านคำหรือประโยคได้

เมอร์และมิลแลน (Muir and Milan. 1982 : 455 - 460) ได้ฝึกให้ผู้ปกครองของเด็กหญิงพิการใช้เทคนิคการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวกในการพัฒนาพฤติกรรมการตอบสนองต่อการเรียกชื่อ การโบกมือ การเลียนแบบ การเลิกพูดคำว่า "ไม่" การมองอย่างมีเป้าหมาย การชี้รูปภาพ ที่สิ่งของ ที่ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ รวมทั้งการออกเสียงสระ พยัญชนะ และเรียกชื่อสิ่งของได้ ผลการทดลองพบว่า เด็กที่ได้รับการฝึกจากผู้ปกครองที่ใช้เทคนิคการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวก มีความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าวได้มากกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกจากสถาบันเพียงอย่างเดียว

เกลเลอร์ และคนอื่น ๆ (Geller and others. 1982 : 403 - 425) ศึกษาการใช้การชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวกในการเพิ่มพฤติกรรมการรัดเข็มขัดนิรภัยของผู้ขับขีรถยนต์ที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงอย่างมีเงื่อนไข กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงอย่างไม่มีเงื่อนไข ผลการทดลองพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงอย่างมีเงื่อนไขมีพฤติกรรมการรัดเข็มขัดนิรภัยขณะขับขีรถยนต์สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงอย่างไม่มีเงื่อนไข

งานวิจัยในประเทศ

รัตนา นุตมากุล (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถการต่อการเพิ่มพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นห้องที่จัดเป็นพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรม จำนวน 21 คน ผลการศึกษาพบว่า การใช้การชี้แนะ

ร่วมกับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรสามารถเพิ่มพฤติกรรมทางการเรียนได้

สุวรรณา วิริยะประยูร (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้การเสนอตัวแบบร่วมกับการชี้แนะและการเสริมแรงทางบวกในการเพิ่มพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กพิการเนื่องจากสมอง จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มทดลอง 5 คน และกลุ่มควบคุม 5 คน ผลการทดลองพบว่าการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ร่วมกับการชี้แนะ และการเสริมแรงทางบวกสามารถเพิ่มพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กพิการเนื่องจากสมอง

รัศมี ดินประเสริฐสัจย์ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการชี้แนะโดยใช้วาจาและการกำหนดบทบาทผู้นำชั้นเรียนต่อการเพิ่มพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนของเด็กแยกตัวของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 6 คน ผลการทดลองพบว่า เด็กแยกตัวที่ได้รับการชี้แนะโดยใช้วาจาร่วมกับการกำหนดบทบาทผู้นำชั้นเรียนจะมีพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนสูงกว่าเด็กแยกตัวที่ไม่ได้รับการชี้แนะ โดยวาจากับการกำหนดบทบาทผู้นำชั้นเรียน

สุภาวดี ธนะศรี (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการใช้การชี้แนะ การเสริมแรงทางบวก และการถอดถอนต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 คน เป็นกลุ่มควบคุม 3 คน ได้รับการสอนตามปกติ กลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 3 คน ได้รับการเสริมแรงทางบวกอย่างเดียว กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 3 คน ได้รับการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวกและการถอดถอนการชี้แนะ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้การชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวกและการถอดถอนการชี้แนะสามารถเพิ่มพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนปกติ

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สรุปได้ว่าการชี้แนะสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ เช่น พฤติกรรมความสัมพันธ์ทางสังคม พฤติกรรมการทำงานของนักเรียนในชั้นเรียน พฤติกรรมการเรียน จะเห็นได้ว่า การชี้แนะนั้นเป็นวิธีการปรับพฤติกรรมที่จะนำมาใช้ได้ ในสภาพการณ์ต่าง ๆ เพียงแต่ผู้ใช้ต้องเลือกคำพูดหรือแสดงท่าทางที่เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้น ๆ จึงจะเกิดประโยชน์

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

ความหมาย

กู๊ด (Good. 1973 : 132) กล่าวว่า ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความมุ่งมั่นในการใช้ความมานะพยายามเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ

เวบสเตอร์ (Webster International Dictionary. 1973 :231) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง ความพยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในงานที่ทำด้วยความกระตือรือร้น เอาใจใส่ และอดทน

กรมวิชาการ (2533 : 61 - 63) กล่าวถึงความขยันหมั่นเพียรว่า เป็นธรรมชาติที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิต ควรใช้ร่วมกับ "ปัญญา" และจริยธรรมในหมวดคหิทธิบาท 4 ที่เน้นความพอใจ ความมีใจจดจ่อ และความไตร่ตรอง การฝึกปฏิบัติควรเน้นการควบคุมตนเองด้วยตนเอง อันเป็นที่มาของระเบียบวินัยด้วย และได้ระบุลักษณะพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรไว้ดังนี้

1. มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ไม่ขาด ถ้าไม่จำเป็น
2. กระตือรือร้นและรักที่จะมาโรงเรียนโดยไม่ต้องให้ใครเตือน
3. ตั้งใจทำงานที่ครูอาจารย์กำหนดให้และทำเสร็จภายในเวลาทุกครั้ง
4. อ่านหนังสือทุกครั้งที่มีเวลาว่าง
5. จัดของใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ
6. เข้าเรียนทุกวิชา ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
7. พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการเรียน
8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อดทน และเอาธุระไม่ทอดทิ้ง
9. มีความมานะ บากบั่น ที่จะทำงานให้ผิคน้อยที่สุด
10. ชอบศึกษาค้นคว้า สอบถาม หากความรู้ความจริงอยู่เสมอ
11. ไม่ละเลยหรือทอดทิ้งธุระการงานของตน
12. ทำงานต่าง ๆ เช่น อ่าน - เขียนหนังสือ คัดค้านวณ สิ่งเกตุสิ่งแวลลุ่ม ฯลฯ

เป็นกิจวัตรหรือสม่ำเสมอ

13. ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาในการทำงานได้ตามกำหนดเสมอ
14. มีความตื่นตัวและสม่ำเสมอในการทำงานทุกอย่าง
15. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนและพยายามทำจนสำเร็จ
16. ตรวจสอบวิธี ปรับปรุงวิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา
17. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยเฉพาะในสายวิชางานของตน
18. ใช้เวลาว่างของตนทำงานที่เป็นประโยชน์
19. แนะนำเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้ขยันในการเรียน
20. ทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
21. ช่วยเหลืองานของครูอาจารย์ หรือเพื่อนเท่าที่จะช่วยได้ด้วยความเต็มใจ และพยายามทำให้ดีที่สุด
22. ช่วยทำงานบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
23. เข้าร่วมทำงานกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจและตั้งใจทำให้ดีที่สุด
24. ช่วยเหลือในกิจการงานของบ้านและทางโรงเรียนด้วยความเต็มใจ และตั้งใจทำให้ดีที่สุด
25. ช่วยแนะนำและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนด้วยความเต็มใจ
26. ให้ความคิดเห็นและความร่วมมือในการทำงานของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ
27. ให้ความเอาใจใส่ คอยชวนช่วยช่วยเหลือกิจการงานของเพื่อนอย่างใกล้ชิดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใด ๆ
28. หมั่นตักเตือนเพื่อนร่วมงานให้ทำด้วยความตั้งใจและอดทน
29. ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สะอาดอยู่เสมอ
30. ช่วยเหลือกิจกรรมของหมู่คณะตามความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่
31. ไม่เกียจหรือหลีกเลี่ยงงานของส่วนรวม
32. ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม
33. พร้อมเพรียงกันทำกิจการทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน
34. สนใจและตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ

35. มีความเพียรพยายามที่จะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน
36. มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
37. อาสาสมัครทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชน
38. มีความพยายามอุทิศสละในการทำงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
39. เสียสละและไม่ทอดทิ้งเพื่อนร่วมงานของส่วนรวมและชุมชน
40. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน
41. มีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งธุระหรือหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวม
42. ไม่เพิกเฉย ละเลยงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและชุมชน
43. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนและสังคม
44. ให้มีความร่วมมือและความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมหรือส่วนรวมทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อให้การทำงานของส่วนรวมนั้นมีอุปสรรคน้อยที่สุด
45. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ เพื่อปรึกษาหารือกิจการงานกันโดยสม่ำเสมอ

มีสินทร์ สัมภาษณ์ (2524 : 11) กล่าวถึง ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยการทำการบ้าน และงานสม่ำเสมอ ตั้งใจเรียนด้วยความเอาใจใส่ ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน ทำงานอดิเรกเมื่อมีเวลาว่าง ตั้งใจทำงานที่มอบหมาย ให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ชม ภูมิภาค (2525 : 169) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง ความขยันขันแข็งเอาการเอางาน มีความพยายาม มีความบากบั่นมั่นคงไม่ทอดทิ้ง นอกจากนี้ความขยันหมั่นเพียรจะประสบผลสำเร็จได้ดีก็ด้วยอาศัยคุณธรรมประการหนึ่งควบคุม คือ อิทธิบาท 4 ได้แก่

ฉันทะ คือ ความพอใจในสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติต่อเรื่องนั้น เมื่อมีทัศนคติที่ดีมีความพอใจในเรื่องนั้น ก็ย่อมกระตือรือร้นที่จะประกอบงานนั้น

วิริยะ คือ ความเพียรบากบั่น แม้พบความล้มเหลวก็ไม่ยอมทอดทิ้งไม่ท้อแท้

จิตตะ เป็นความเอาใจใส่ด้วยความตั้งใจ พุ่งเล็งต่องาน เป็นความตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จ

วิมังสา เป็นการหมั่นตรึกตรอง พิจารณาสอบสวนในการปฏิบัติงานกระทำงานด้วยการใช้

สถิติผู้ขาดเรียนหรือลาเรียนเหตุผลให้ประจักษ์ชัดว่า งานนั้นจะทำอย่างไรโดยวิธีใดจึงจะสำเร็จผลตามความต้องการ

หน่วยศึกษาพิเศษ (2529 : 55 - 75) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การทำงานและการประกอบอาชีพที่สุจริตอย่างกระตือรือร้น และตั้งใจจริง ให้สำเร็จด้วยความมานะอดทนและได้กำหนดขอบข่ายของความขยันหมั่นเพียรไว้ 3 ด้าน คือ

1. ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อ แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยากหรือมีอุปสรรคต่าง ๆ ก็มานะทำงานกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาว่างนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตนโดยอ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนทุกวัน และเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อคลี่คลายปัญหาของตน

2. ความขยันในงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจร่วมทำงานสุจริต และเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานดังกล่าวมาร่วมงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจและความปรารถนาดี ไม่เลือกงานหรือรังเกียจงาน โดยยึดถือวัตถุประสงค์หรือตัวบุคคล พยายามคิด ศึกษาและสร้างสรรค์งานที่ส่งผลประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนอยู่เสมอ

3. ความขยันในการปฏิบัติงานของตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจที่จะทำงาน ศึกษางาน ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถ ความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้เพิ่มในงานอยู่เสมอ และคิดสร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนแสดงความสนใจ ตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน มีความพยายามทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดขณะที่มีการเรียนการสอน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

งานวิจัยในประเทศ

มลิษฐ์ สীগาเงิน (2524 : 134 - 140) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิง

จริยธรรมของนักเรียนจากการประเมินหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 และ 2521 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แก่ ความมีวินัย ความขยันหมั่นเพียร การให้ความร่วมมือ การช่วยตัวเอง การเสียสละ ความซื่อสัตย์และความมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในโรงเรียนทดลองมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้ง 7 ด้านไม่สูงกว่า นักเรียนในโรงเรียนควบคุม การวิจัยเฉพาะภาคสนาม พบว่า พฤติกรรมการให้ความร่วมมือและ พฤติกรรมความซื่อสัตย์แตกต่างกันระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พฤติกรรมการให้ความร่วมมือมีความสัมพันธ์กับเหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่วนพฤติกรรมความมีวินัย ความขยันหมั่นเพียร การช่วยตัวเอง การเสียสละและความมีน้ำใจ เป็นนักกีฬาไม่พบความแตกต่างระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กษิมา วิริยะ (2526 : 115 - 118) ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่พึงประสงค์คือ อยู่ในระดับที่ 4 และระดับที่ 5 แต่มีบางความคิดรวบยอดที่อยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถของตนในด้าน การศึกษา การทำงานโดยไม่เลือกงานและไม่ดูถูกงานสุจริต การตรงต่อเวลาในการนัดหมายและการยอมรับผิดในผลการกระทำของตนเองในงานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนชายและหญิงมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีสภาพเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกัน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงและสภาพเศรษฐกิจสังคมของผู้ปกครอง ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ

นิตา คำนวณวิริยะกุล (2527 : 92 - 99) ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบทดสอบฉบับนี้วัดจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนทั้งหมด 4 ด้าน คือ ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน ความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานของตน ความขยันหมั่นเพียรในการช่วยเหลืองานของครอบครัว และ

ความขยันหมั่นเพียรในกิจกรรมของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.10 ถึง 17.22 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ โดยที่แบบทดสอบตอนที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.6605 แบบทดสอบที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.6625 และแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.6620 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยใช้ Known-Group Technique มีค่าตั้งแต่ 1.87 ถึง 6.99 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบหาโดยวิธีสหสัมพันธ์แบบอันดับ ระหว่างอันดับของนักเรียนที่สอบแบบทดสอบกับอันดับของนักเรียนที่ได้จากอาจารย์ประจำชั้นมีค่าเท่ากับ 0.685 และแบบทดสอบทั้งสองตอนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในเท่ากับ 0.7872

วาสนา ปัทมาลัย (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเลขอนุกูลวิทยาลัย จังหวัดเลย จำนวน 14 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 7 คน กลุ่มควบคุม 7 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติมีพัฒนาการของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน สรุปได้ว่าความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพราะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นและกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงสนใจเปรียบเทียบการควบคุมตนเองและการมีหน้าที่ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ และมีเขาวนบัตรอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 21 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ และมีเขาวนบัตรอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอนจากประชากร โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยชี้แจงให้ครูประจำวิชาภาษาไทย เข้าใจจุดมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะความขยันหมั่นเพียรในการเรียน และแบบประเมินความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

2.2 ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ซึ่งได้คะแนนตั้งแต่ 50 - 59 จากการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ได้นักเรียนทั้งหมด 7 ห้อง จำนวน 139 คน ดังนี้ ห้อง ม.2/6 จำนวน 24 คน ห้อง ม.2/7 จำนวน 9 คน ห้อง ม.2/8 จำนวน 18 คน ห้อง ม.2/9 จำนวน 18 คน ห้อง ม.2/10 จำนวน 21 คน ห้อง ม.2/11 จำนวน 32 คน และห้อง ม.2/12 จำนวน 17 คน

2.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบเขาวนบัตร Standard Progressive Matrices ของราเวน (Raven. 1958) ไปทดสอบนักเรียนในข้อ 2 เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีเขาวนบัตรระหว่าง 90 - 109 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ได้นักเรียนทั้งหมด 7 ห้อง จำนวน 85 คน ดังนี้ ห้อง ม.2/6 จำนวน 10 คน ห้อง ม.2/7 จำนวน 5 คน ห้อง ม.2/8 จำนวน 10 คน ห้อง ม.2/9 จำนวน 10 คน ห้อง ม.2/10 จำนวน 12 คน ห้อง ม.2/11 จำนวน 27 คน และห้อง ม.2/12 จำนวน 11 คน

2.4 ครูประจำวิชาภาษาไทย 4 คน ประเมินความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในห้องที่ตนเองสอน ตามแบบประเมินพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ได้สอดคล้องกัน จากนักเรียนในข้อ 3 ทั้งหมด 7 ห้อง จำนวน 85 คน แล้วนำคะแนนของนักเรียนในแต่ละห้องมาเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ เพื่อหาจำนวนนักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ได้นักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนต่ำ จำนวน 21 คน ซึ่งอยู่ในห้องเรียนต่าง ๆ ดังนี้ ห้อง ม.2/9 จำนวน 8 คน ห้อง ม.2/11 จำนวน 5 คน และห้อง ม.2/12 จำนวน 8 คน

2.5 ผู้วิจัยคัดเลือกห้องเรียนที่นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ และมีเขาวนั้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางที่สอนโดยครูผู้สอนคนเดียวกัน ได้นักเรียนทั้งหมด 2 ห้อง ดังนี้ ห้อง ม.2/9 จำนวน 8 คน ห้อง ม.2/12 จำนวน 8 คน แล้วผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้งสองห้องดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง ได้ผลสอดคล้องกับการประเมินของครูประจำวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือนักเรียนเข้าร่วมการทดลอง

2.6 สุ่มห้องเรียนอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม ได้ห้อง ม.2/9 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และห้อง ม.2/12 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบประเมินความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
2. แบบบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
3. โปรแกรมการควบคุมตนเอง
4. โปรแกรมการชี้แนะ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

1.1 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียน

1.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชากิจกรรมแนะแนว จำนวน 10 คน เกี่ยวกับความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียน

1.3 ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียน และนำข้อมูลที่สังเกตได้ ร่วมกับข้อมูลจากข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบสอบถามความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียน แล้วนำแบบสอบถามความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียนไปให้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 คน ให้จัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียนทั้ง 10 พฤติกรรม

1.4 นำคำตอบที่ได้มาจัดลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย แล้วคัดเลือกเฉพาะความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียนที่มีความถี่สูง 7 อันดับแรก มาจัดทำแบบประเมินความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียน (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

2. แบบบันทึกความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียน

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมโดยการสังเกต

2.2 สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียน

2.3 ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 - 2/12 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ โดยนั่งอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน และได้ยินเสียงชัดเจน แล้วจดบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตได้

2.4 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 - 2.3 และแบบประเมินความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียนมาสร้างแบบบันทึกความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.พองพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ ตรวจสอบแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแบบบันทึกความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จำนวน 8 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

ลักษณะของแบบบันทึกพฤติกรรม

แบบบันทึกความยั่งยืนหนึ่ง เพียรในการเรียนเป็นแบบบันทึกที่ได้จากการสังเกตตามช่วงเวลา
ที่พฤติกรรมเกิดขึ้นในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทยขณะที่ครูสอนและให้งานทำ โดยจะบันทึกพฤติกรรม
ครั้งละ 8 ช่วง ช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที แล้วพัก 1 นาทีในแต่ละช่วง
(ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

การให้คะแนน

1. ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกเกิดขึ้นในช่วงเวลาของการสังเกตให้นับเพียง 1
ครั้ง โดยเขียนเลข 1 ลงในแบบบันทึกพฤติกรรมตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้น
2. ถ้าพฤติกรรมที่ต้องการไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการสังเกตให้เขียนเลข 0
ลงในแบบบันทึกพฤติกรรมตามช่วงเวลานั้น (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

3. โปรแกรมการควบคุมตนเอง

- 3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
- 3.2 สร้างโปรแกรมการควบคุมตนเองให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา

ค้นคว้า

3.3 นำโปรแกรมการควบคุมตนเองที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน
คือ ศาสตราจารย์ ดร.พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาลิตะพันธุ์ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา
และวิธีดำเนินการ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำโปรแกรมการควบคุมตนเองมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จำนวน 8 คน ที่มีใช้
กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีดำเนินการและเวลาที่ใช้ในการทดลอง

3.5 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

สำหรับโปรแกรมการควบคุมตนเองในกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้เวลาทำการทดลอง 6 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที คือ วันจันทร์และวันพุธ เวลา 10.40 -11.30 น. เริ่มตั้งแต่
วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2535 (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

4. โปรแกรมการชี้แนะ

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะ

4.2 สร้างโปรแกรมการชี้แนะให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

4.3 นำโปรแกรมการชี้แนะที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คือ

ศาสตราจารย์ ดร.พองพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี และ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ทาสิตะพันธุ์ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

4.4 นำโปรแกรมการชี้แนะมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จำนวน 8 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีดำเนินการและเวลาที่ใช้ในการทดลอง

4.5 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

สำหรับโปรแกรมการชี้แนะในกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้เวลาทำการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที คือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 10.40 - 11.30 น. เริ่มตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2535 (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

การเตรียมการก่อนทดลอง

1. เลือกผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลอง โดยมีหลักในการเลือกผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองดังนี้คือ ผู้ช่วยวิจัยเป็นครูสอนวิชากิจกรรมแนะแนว และครูผู้ร่วมการทดลองเป็นครูสอนวิชาภาษาไทยที่มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และขณะนี้กำลังสอนนักเรียนห้อง ม.2/9 และห้อง ม.2/12 เมื่อผู้วิจัยได้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองแล้วจึงชี้แจงให้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองทั้งสองคนทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการทดลอง และสิ่งที่ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองจะต้องกระทำ

2. การฝึกผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลอง ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลอง เข้าใจหลักการปรับพฤติกรรม วิธีการควบคุมตนเองและการชี้แนะจนสามารถเข้าใจและนำไปใช้กับนักเรียนได้ การฝึกนี้ใช้เวลา 3 สัปดาห์ก่อนเริ่มการทดลอง โดยมีขั้นตอนการฝึกดังนี้

1. การใช้การควบคุมตนเอง
2. การชี้แนะ
3. การให้คะแนนในการสังเกตแต่ละครั้ง

หลังจากผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองแล้ว ผู้วิจัยสาธิตการใช้การควบคุมตนเองและการชี้แนะแก่ครูผู้ร่วมการทดลองและให้ครูผู้ร่วมการทดลองฝึกจนใช้ได้เหมาะสมสำหรับการให้คะแนนในการสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกบันทึกและให้คะแนนจนถูกต้อง

ขั้นตอนการสังเกตพฤติกรรม

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการวิจัย ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ ความสัมพันธ์ในการเรียน และแบบบันทึกการสังเกตให้เข้าใจตรงกันและใช้ได้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกต บันทึกพฤติกรรม และหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องก่อนเริ่มทำการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จนได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ .95

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตนักเรียนในห้องเรียนวิชาภาษาไทยโดยนั่งอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนและได้ยินเสียงชัดเจน และไม่ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม

3. ผู้วิจัยเลือกการสังเกตแบบช่วงเวลา (Time Sampling) โดยสังเกตในวิชาภาษาไทย ใช้เวลาสังเกตครั้งละ 50 นาที แบ่งการสังเกตออกเป็นช่วง รวม 8 ช่วง ช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที พัก 1 นาทีในแต่ละช่วง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 10.40 - 11.30 น.

กลุ่มทดลองที่ 2 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 10.40 - 11.30 น.

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตใช้สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต 2 คน ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป จึงถือว่าการสังเกตนั้นเชื่อถือได้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2527 : 45 - 50) สูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง} = \frac{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน} + \text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกต่างกัน}}$$

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน เพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง

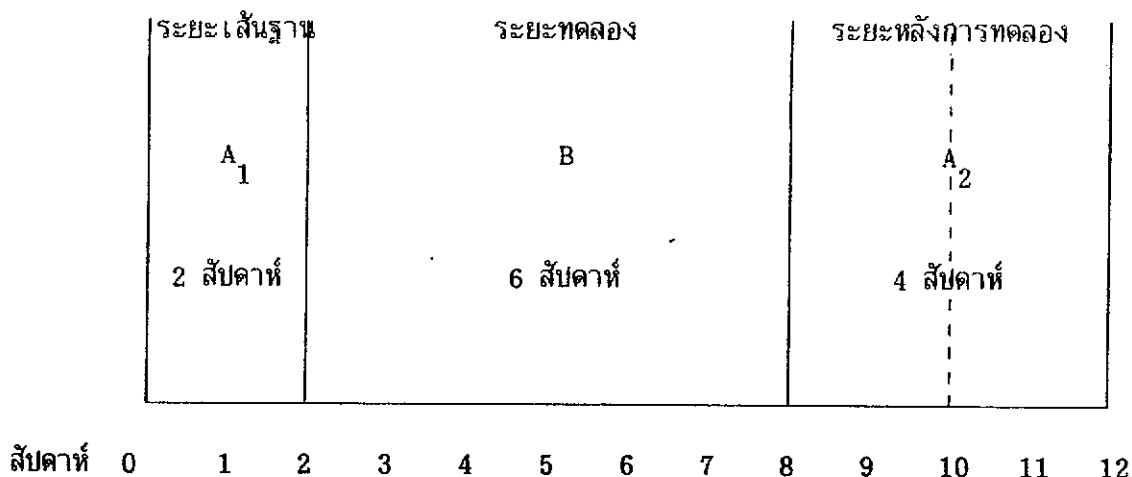
การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 217 - 218) แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐานพฤติกรรม (A_1) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติ โดยที่ยังไม่ใช้การควบคุมตนเองและการชี้แนะ เมื่อหมดเวลาสังเกตแต่ละครั้งผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) ใช้เวลา 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยใช้การควบคุมตนเองกับกลุ่มทดลองที่ 1 และใช้การชี้แนะกับกลุ่มทดลองที่ 2 ในสภาพการเรียนการสอนปกติ

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง (A_2) ใช้เวลา 4 สัปดาห์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงติดตามผล และช่วงศึกษาความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติ

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 1 ภาพแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะเส้นฐานพฤติกรรม (A_1) เริ่มสัปดาห์ที่ 1 - 2 ใช้เวลาทั้งหมด 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกต และบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 ในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 10.40 - 11.30 น. เริ่มตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 2 ในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 10.40 - 11.30 น. เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ในสภาพการเรียนการสอนปกติในวิชาภาษาไทย ใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในแต่ละครั้งจะแบ่งการสังเกตออกเป็น 8 ช่วง ช่วงละ 4 นาที พัก 1 นาทีในแต่ละช่วง เมื่อหมดเวลาการสังเกตแต่ละครั้ง ผู้วิจัยนำผลการบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้ช่วยวิจัยตั้งแต่ .80 ขึ้นไป แล้วบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองแต่ละคนไว้ และพบว่า มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .91 และ .90 ตามลำดับ ระยะนี้ยังไม่ใช้การควบคุมตนเองและการชี้แนะ

2. ระยะทดลอง (B) เริ่มทำการทดลองสัปดาห์ที่ 3 - 8 รวม 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองกับผู้รับการทดลอง ขณะเรียนวิชาภาษาไทย ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 10.40 - 11.30 น. สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เริ่มตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 แบ่งการสังเกตออกเป็น 8 ช่วง ช่วงละ 4 นาที พัก 1 นาทีในแต่ละช่วง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลอง และให้ผู้รับการทดลองสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของตนเอง เมื่อหมดเวลาในการสังเกตผู้วิจัยนำผลการบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้ช่วยวิจัย แล้วจดบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองแต่ละคนไว้ แล้วนำผลการบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้วิจัยต้องมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ขึ้นไป และผู้รับการทดลองต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น ครูจึงให้การเสริมแรงกับผู้รับการทดลองตามเงื่อนไขการเสริมแรงที่ตกลงกันไว้ และพบว่า มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 1 เท่ากับ .92

กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการชี้แนะกับผู้รับการทดลอง โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและให้การเสริมแรงขณะผู้รับการทดลองเรียนวิชาภาษาไทย ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 10.40 - 11.30 น. สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เริ่มตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 แบ่งการสังเกตออกเป็น 8 ช่วง ช่วงละ 4 นาที พัก 1 นาทีในแต่ละช่วง โดยในกลุ่มทดลองนี้ ครูใช้การชี้แนะเมื่อผู้รับการทดลองมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนค่า ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำ แล้วนำผลการบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้ช่วยวิจัยต้องมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ขึ้นไป และผู้รับการทดลองต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น ครูจึงให้การเสริมแรงกับผู้รับการทดลองตามเงื่อนไขการเสริมแรงที่ตกลงกันไว้ และพบว่า มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .91

เนื่องจากในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2534 และวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2535 เป็นวันหยุดราชการ จึงทำการสอนชดเชยในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2535 แทนสองวันดังกล่าว

3. ระยะหลังการทดลอง (A_2) เริ่มสัปดาห์ที่ 9 - 12 รวม 4 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2535 แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงละ 2 สัปดาห์ คือ ช่วงติดตามผลหลังการทดลอง และช่วงศึกษาความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองทั้งสองกลุ่ม โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลอง ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 10.40 - 11.30 น. เริ่มตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2535 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลอง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 10.40 - 11.30 น. เริ่มตั้งแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2535 ในสภาพการเรียนการสอนปกติในวิชาภาษาไทย หลังจากได้ยุติการควบคุมตนเองและการชี้แนะ การสังเกตแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงละ 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เมื่อหมดเวลาในการสังเกตผู้วิจัยนำผลการบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้ช่วยวิจัย แล้วจดบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองแต่ละคนไว้ เพื่อนำไปวิเคราะห์และเขียนกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน และพบว่า มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .93 และ .91 ตามลำดับ

วิธีจัดการกับข้อมูล

หลังจากได้คะแนนการสังเกตแล้วนำมาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการควบคุมตนเอง
2. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการชี้แนะ
3. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนที่ควบคุมตนเองกับนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะ

4. ใช้คะแนนดิบของแต่ละคนเขียนกราฟ เพื่อดูความขยับหนึ่กันเพียรในการเรียนของนักเรียน ตั้งแต่ระยะเส้นฐาน ระยะทดลอง จนถึงระยะหลังการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานคือ ค่ามัธยฐาน (Median)

2. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบคะแนนความขยับหนึ่กันเพียรในการเรียนภายในกลุ่มของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2528 : 111)

2.2 เปรียบเทียบผลต่างของความขยับหนึ่กันเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบของแมน-วิทนี (The Mann - Whitney U Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2528 : 149)

$$U_1 = n_1 n_2 + \frac{n_1 (n_1 + 1)}{2} - \sum R_1$$

$$U_2 = n_1 n_2 + \frac{n_2 (n_2 + 1)}{2} - \sum R_2$$

เมื่อ U แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบ

n_1 แทน กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรกลุ่มที่ 1

n_2 แทน กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรกลุ่มที่ 2

$\sum R_1$ แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

$\sum R_2$ แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- R^+ แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนที่สังเกตได้ที่มีค่าเป็นบวก
- R^- แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนที่สังเกตได้ที่มีค่าเป็นลบ
- $\sum R_1$ แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
- $\sum R_2$ แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
- T แทน ผลรวมของค่า R ที่มีจำนวนน้อยกว่า ซึ่งใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกซัน (Wilcoxon Matched-Pair Signed Ranks Test)
- U แทน ค่าสถิติที่ใช้การพิจารณาในการทดสอบของแมน-วิทนี (The Mann-Whitney U Test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการควบคุมตนเอง
2. เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการได้รับการชี้แนะ

3. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการควบคุมตนเองกับการได้รับการชี้แนะ และเปรียบเทียบความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังจากการควบคุมตนเองและภายหลังได้รับการชี้แนะ

4. แสดงการเปลี่ยนแปลงความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยการเขียนกราฟเส้น

ตาราง 1 เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการควบคุมตนเอง

คนที่	พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน		ผลต่างของพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน	อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	37	48	11	2.5		+2.5
2	40	49	9	1		+1
3	39	56	17	6		+6
4	38	52	14	5		+5
5	32	52	20	7		+7
6	40	52	12	4		+4
7	37	48	11	2.5		+2.5
8	30	52	22	8		+8
รวม						+36

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

T = 0 **

จากตาราง 1 Critical Values ของ T ในการทดสอบของ Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์, 2528 : ภาคผนวก) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ค่าที่คำนวณได้ต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 (n = 8) แสดงว่าภายหลังการควบคุมตนเองความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

ตาราง 2 เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลัง การได้รับการชี้แนะ

คนที่	พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน		ผลต่างของพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน	อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	36	41	5	3		+3
2	31	38	7	5.5		+5.5
3	38	46	8	7		+7
4	40	43	3	1		+1
5	37	43	6	4		+4
6	40	44	4	2		+2
7	28	40	12	8		+8
8	38	45	7	5.5		+5.5
รวม						+36

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

T = 0 **

จากตาราง 2 Critical Values ของ T ในการทดสอบของ Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์, 2528 : ภาคผนวก) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ค่าที่คำนวณได้ต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 (n = 8) แสดงว่าภายหลังการได้รับการชี้แนะ ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการควบคุมตนเองกับการได้รับการชี้แนะ

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
1	11	9.5	5	3
2	9	8	7	5.5
3	17	14	8	7
4	14	13	3	1
5	20	15	6	4
6	12	11.5	4	2
7	11	9.5	12	11.5
8	22	16	7	5.5

$$\sum R_1 = 96.5$$

$$\sum R_2 = 39.5$$

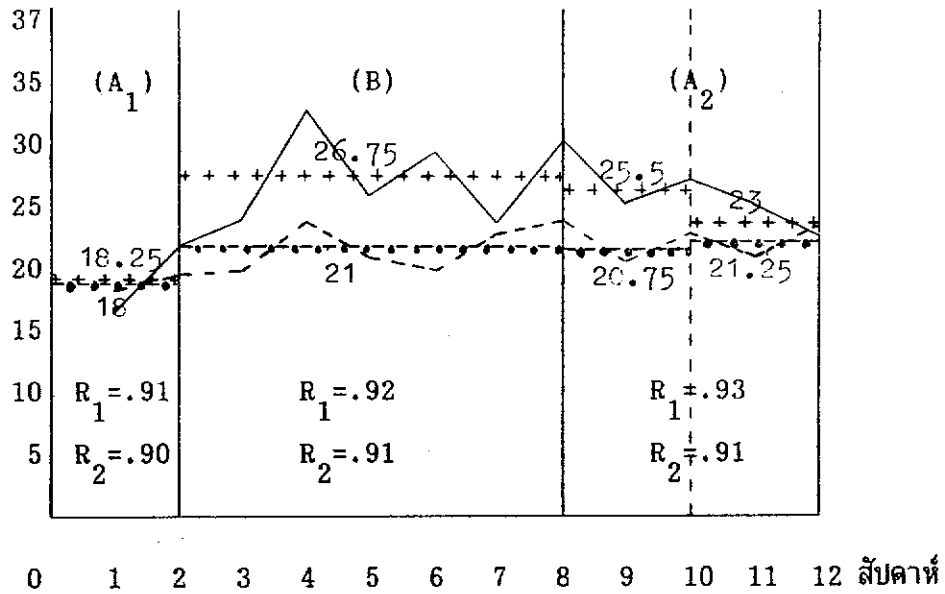
$$U = 3.5$$

จากตาราง 3 ค่า $U = 3.5$ เมื่อ $n_1 = 8$, $n_2 = 8$ ความน่าจะเป็นของค่า U ที่เปิดจากตารางมีค่าเท่ากับ 0.001 (นิภา ศรีไพโรจน์. 2528 : ภาคผนวก) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ .01 แสดงว่าความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนที่ควบคุมตนเองและนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3

4. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความยั่งยืนเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ควบคุมตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการชี้แนะ

ผลการวิเคราะห์ความถี่ของความยั่งยืนเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐานพฤติกรรม ระยะที่ 2 ระยะทดลอง ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง ปรากฏผลดังแสดงในภาพประกอบ 1

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 1 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ

- ค่าเฉลี่ยของมัธยฐานของความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในแต่ละสัปดาห์
 - - - - ค่าเฉลี่ยของมัธยฐานของความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในแต่ละสัปดาห์
 - + + + + ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในแต่ละช่วง
 - .-.-.- ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในแต่ละช่วง
-
R ₁	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย	กลุ่มทดลองที่ 1
R ₂	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย	กลุ่มทดลองที่ 2

จากภาพประกอบ 1 จะเห็นได้ว่าความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งใช้การควบคุมตนเองในระยะเส้นฐานและระยะทดลองสูงขึ้นจาก 18.25 เป็น 26.75 และเมื่อพิจารณาความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในช่วงติดตามผลหลังการทดลองลดลงเป็น 25.5 และในช่วงศึกษาความคงทนเป็น 23 แสดงว่า การควบคุมตนเองทำให้ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงขึ้น

สำหรับกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งใช้การชี้แนะ ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในระยะเส้นฐานและระยะทดลองสูงขึ้นจาก 18 เป็น 21 และเมื่อพิจารณาความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในช่วงติดตามผลหลังการทดลองลดลงเป็น 20.75 และในช่วงศึกษาความคงทนเพิ่มขึ้นเป็น 21.25

เมื่อเปรียบเทียบความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ปรากฏว่าในระยะเส้นฐาน กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนใกล้เคียงกัน เมื่อถึงระยะทดลอง ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่าของกลุ่มทดลองที่ 2 เมื่อถึงช่วงติดตามผลหลังการทดลองความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนลดลงทั้ง 2 กลุ่ม และในช่วงศึกษาความคงทน ปรากฏว่าความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ลดลง และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 เพิ่มสูงกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 ในทุกระยะตลอดการทดลอง

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการควบคุมตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการชี้แนะ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองกับการได้รับการชี้แนะที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้นภายหลังการควบคุมตนเอง
2. นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้นภายหลังได้รับการชี้แนะ
3. นักเรียนที่ควบคุมตนเองและนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ และมีเขาวนั้บัดอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 21 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน วิชาภาษาไทยต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ และมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอนจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การควบคุมตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการชี้แนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
2. แบบบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
3. โปรแกรมการควบคุมตนเอง
4. โปรแกรมการชี้แนะ

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง
 - 1.1 ผู้วิจัยเลือกผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลอง
 - 1.2 ผู้วิจัยฝึกผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลอง เกี่ยวกับหลักการบรรพัตยกรรม วิธีการควบคุมตนเองและการชี้แนะจนสามารถเข้าใจและนำไปใช้กับนักเรียนได้ ใช้เวลาฝึก 3 สัปดาห์
 - 1.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกต บันทึกและให้คะแนนในการสังเกตความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน เพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต จนได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่น .95
2. ระยะดำเนินการทดลอง ใช้เวลา 12 สัปดาห์ การทดลองครั้งนี้เป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะคือ

2.1 ระยะเสัฐานพฤติกรรม (A_1) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองทั้งสองกลุ่มในสภาพการเรียนการสอนปกติ ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เริ่มตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2534 และพบว่า มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .91 และ .90 ตามลำดับ

2.2 ระยะทดลอง (B) เริ่มทำการทดลองสัปดาห์ที่ 3 - 8 ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองกับผู้รับการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 และใช้โปรแกรมการชี้แนะกับผู้รับการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 2 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม ใช้เวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เริ่มตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 และพบว่า มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .92 และ .91 ตามลำดับ

2.3 ระยะหลังการทดลอง (A_2) เริ่มสัปดาห์ที่ 9 - 12 โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงติดตามผลหลังการทดลอง (สัปดาห์ที่ 9 - 10) และช่วงศึกษาความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองทั้งสองกลุ่ม (สัปดาห์ที่ 11 - 12) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองทั้งสองกลุ่มในสภาพการเรียนการสอนปกติในวิชาภาษาไทยหลังจากได้ยุติการควบคุมตนเองและการชี้แนะ ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เริ่มตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2535 และพบว่า มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .93 และ .91 ตามลำดับ

3. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 นำผลการสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต 2 คน เพื่อหาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต

3.2 นำผลการสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในข้อ 3.1 มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

3.3 นำเสนอข้อมูลด้วยกราฟเส้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความชันหมันเพียรในการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการควบคุมตนเอง โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test)

2. เปรียบเทียบความชันหมันเพียรในการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการได้รับการชี้แนะ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test)

3. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนความชันหมันเพียรในการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการควบคุมตนเองกับการได้รับการชี้แนะ โดยใช้การทดสอบของแมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test) และเปรียบเทียบความคงทนของความชันหมันเพียรในการเรียนของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังจากการควบคุมตนเองและภายหลังจากได้รับการชี้แนะ โดยใช้การทดสอบของแมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความชันหมันเพียรในการเรียนสูงขึ้นภายหลังจากการควบคุมตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนมีความชันหมันเพียรในการเรียนสูงขึ้นภายหลังจากได้รับการชี้แนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ควบคุมตนเองกับนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีความชันหมันเพียรในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความคงทนพบว่า นักเรียนที่ควบคุมตนเองกับนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีความชันหมันเพียรในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการชี้แนะที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปραกฏผลการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นภายหลังการควบคุมตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรณี อินทศร (2526 : 72 - 76) ที่ศึกษาพบว่า วิธีการควบคุมตนเองสามารถทำให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณีย์ จันทร์แสงสุก (2525 : 26 - 27) ซึ่งศึกษาพบว่า การสังเกตตนเองควบคู่กับการเสริมแรงตนเองสามารถปรับพฤติกรรมสนใจเรียนได้ดีกว่าการสังเกตตนเองอย่างเดียวหรือการเสริมแรงตนเองเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ บัลลาร์ด และกลินน์ (Ballard and Glynn. 1975 : 377 - 398) ที่พบว่า การสังเกต บันทึก และประเมินตนเองร่วมกับการเสริมแรงตนเองสามารถเพิ่มพฤติกรรมการทำงาน และสัมฤทธิ์ผลในการทำงานของนักเรียนเกรด 3 ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซากิออตสกี และคนอื่น ๆ (Sagotsky and others. 1978 : 242 - 253) ซึ่งพบว่า การสังเกตตนเองทำให้พฤติกรรมการทำงานและสัมฤทธิ์ผลทางเรียนเพิ่มขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นภายหลังที่ใช้การควบคุมตนเอง ทั้งนี้เพราะการควบคุมตนเองนั้น นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย และจากการที่นักเรียนได้สังเกตพฤติกรรมของตนเอง โดยที่การสังเกตพฤติกรรมตนเองทำให้นักเรียนได้ตระหนัก (Awareness) ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองในขณะนั้น จนทำให้เกิดการประเมินตนเองว่าตนได้ทำพฤติกรรมตามเป้าหมายแล้วหรือยัง (Kanfer and others. 1976 : 459) ดังเช่น จอห์นสัน และไวท์ (Johnson and White. 1991 : 488 - 497) ได้เสนอทัศนะว่า การกำหนดเงื่อนไขให้บุคคลได้ประเมินตนเองและมีโอกาสเลือกควบคุมตนเองได้นั้น มีคุณสมบัติเป็นเสมือนตัวเสริมแรงแฝงอยู่ ซึ่งหมายความว่ามนุษย์มีความพอใจที่จะได้ควบคุมพฤติกรรมของตนเองยิ่งกว่าการถูกผู้อื่นควบคุม จึงกล่าวได้ว่าวิธีการควบคุมตนเองช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้นได้

2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นภายหลังได้รับการชี้แนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา นุตมากุล (2527 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า การชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรสามารถเพิ่มพฤติกรรมทางเรียนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ณะศรี (2531 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงทางบวก และการถอดถอนการชี้แนะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ แคนซิล และลิฟวิงสตัน (Knapczyk and Livingston. 1974 : 115 - 121) ซึ่งพบว่า การใช้การชี้แนะสามารถเพิ่มพฤติกรรมการถามคำถามของนักเรียนได้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกลเลอร์ และคนอื่น ๆ (Geller and others. 1982 : 403 - 425) ที่พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงอย่างมีเงื่อนไขมีพฤติกรรมการริเริ่มขจัดนิรภัยขณะขับที่รถยนต์สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการชี้แนะร่วมกับการเสริมแรงอย่างไม่มีเงื่อนไข

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นภายหลังได้รับการชี้แนะ แสดงให้เห็นว่าการชี้แนะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก การที่ครูใช้ขั้นตอนการชี้แนะและหลักการเสริมแรงที่เหมาะสมทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แคซดิน (Kazdin. 1980 : 40) ที่กล่าวว่า การชี้แนะเป็นสิ่งที่เราที่ช่วยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งการชี้แนะที่ให้ผลดีและมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการกำหนดพฤติกรรมในการชี้แนะอย่างชัดเจน และเป็นพฤติกรรมที่เด็กสามารถทำได้ (Knapczyk and Livingston. 1974 : 115 - 121) มีขั้นตอนการชี้แนะอย่างเหมาะสม (Catania and Brigham. 1978 : 342) และควรให้การเสริมแรงทันทีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมตามการชี้แนะ ซึ่งจะทำให้บุคคลได้รับผลกระทบที่พึงพอใจ (Craighead and others. 1976 : 128) ตลอดจนผู้ที่ให้การชี้แนะต้องเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้ที่ได้รับการชี้แนะด้วย (Houeten and Sullivan. 1975 : 197 - 201) นอกจากนี้ในการทดลองแต่ละครั้ง การที่ครูยิ้ม พยักหน้าให้กำลังใจ และให้การเสริมแรงทางสังคมโดยกล่าวคำชม ในช่วงท้ายชั่วโมงเรียนเมื่อนักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน รวมทั้งให้คำชมกับนักเรียนภายในชั้นเรียนด้วย ทำให้บรรยากาศในการทดลองไม่ตึงเครียด และนักเรียนเกิด

ความกระตือรือร้นตลอดจนสนใจเรียนเพิ่มขึ้นได้ ดังนั้นการใช้วิธีการชี้แนะให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงเป็นวิธีที่ช่วยส่งเสริมความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนได้ อีกทั้งนักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองมีความต้องการและตั้งใจที่จะพัฒนาและปรับปรุงตนเองในด้านการเรียนด้วย

3. นักเรียนที่ควบคุมตนเองและนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้ จากกราฟเส้นแสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม จะเห็นได้ว่าค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 ในทุกระยะตลอดการทดลอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บุคคลสามารถควบคุมตนเองได้นั้นก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ดังที่ เลฟเคอร์ท (Lefcourt, 1966 : 206 - 220) พบว่า การที่บุคคลมีโอกาสเลือกเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเองนั้น ทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมมากขึ้น เนื่องจากแต่ละบุคคลมีฐานะเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดของตนอยู่แล้ว ฉะนั้นการที่บุคคลสามารถควบคุมตนเองได้จึงเป็นการเสริมแรงตนเองที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ดังนั้นแม้จะถอดถอนการเสริมแรงออกแล้วผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 ซึ่งใช้การควบคุมตนเองจึงยังมีแนวโน้มในการเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้มากกว่าผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 2 ซึ่งได้รับการชี้แนะ และในการทดลองครั้งนี้กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การควบคุมตนเอง โดยนักเรียนเป็นผู้ควบคุมพฤติกรรมของตนอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีขั้นตอนในการควบคุมตนเองดังนี้คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย มีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง สังเกต บันทึก และประเมินพฤติกรรมตนเอง ซึ่งการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเองนั้นเป็นขั้นสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในการปรับปรุงพฤติกรรมของตน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ส่วนการชี้แนะนั้นครูเป็นผู้ชี้แนะแก่นักเรียนในลักษณะที่เป็นคำพูดและท่าทาง หรืออย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้แล้วแต่สถานการณ์ แม้ว่าการชี้แนะของครูช่วยให้นักเรียนได้ทราบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของตนอยู่เสมอ แต่นักเรียนไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและวิธีการปรับปรุงพฤติกรรมด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองได้น้อยกว่านักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเอง

นอกจากนี้การเปรียบเทียบความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน

กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 พบความแตกต่างของความคงทนในการเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เมื่อพิจารณาคำมัธยฐานของความคงทน พบว่า คำมัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 แสดงว่ากลุ่มทดลองที่ 1 มีความคงทนในการเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้มากกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการควบคุมตนเองนั้น บุคคลเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตนเอง โดยที่บุคคลจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเอง และมีบุคคลอื่นเกี่ยวข้องน้อยที่สุด จึงเป็นการลดอิทธิพลของบุคคลอื่นลง (Cormier and Cormier, 1979 : 477) ซึ่งสอดคล้องกับ วิลสัน และ โอเลียรี่ (Wilson and O'Leary, 1980 : 217) ที่กล่าวว่า โปรแกรมการปรับพฤติกรรมที่เป็นการควบคุมจากภายนอกไม่สามารถทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ในระยะยาว แต่เมื่อพิจารณาคำมัธยฐานของแต่ละกลุ่มพบว่า แนวโน้มของคำมัธยฐานของกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการชี้แนะ มีนักเรียน 3 คน จากจำนวน 8 คน ที่ต้องการความสนใจและแรงเสริมจากครู จึงทำให้แนวโน้มในสัปดาห์ที่ 12 นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น จึงทำให้คำมัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนช่วงติดตามผลน้อยกว่าช่วงศึกษาความคงทน (ตามตารางที่ 4 ในภาคผนวก)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้การควบคุมตนเอง เพราะ จะทำให้เกิดผลดีในการเรียนการสอน ซึ่งทำให้ครูไม่ต้องเสียเวลาในการควบคุมชั้นเรียน และการสอนให้นักเรียนได้รู้จักใช้การควบคุมตนเองก็สอดคล้องกับหลักการเรียนการสอนปัจจุบัน ซึ่งเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

1.2 ควรจัดอบรมหลักการปรับพฤติกรรมโดยการควบคุมตนเอง และการชี้แนะให้กับครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถนำไปพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนได้

1.3 ควรจัดทำคู่มือเพื่อเผยแพร่หลักการปรับพฤติกรรม โดยการควบคุมตนเอง

และการชี้แนะให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่ต้องการนำไปใช้พัฒนาความยั่งยืนหมั้นเพื่อการเรียนของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

2.1 ควรนำวิธีการควบคุมตนเองไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่น ซึ่งมีปัญหาเรื่องความยั่งยืนหมั้นเพื่อการเรียน เช่น ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ควรทดลองใช้วิธีการอื่น ๆ ในการพัฒนาความยั่งยืนหมั้นเพื่อการเรียน เช่น การใช้แรงเสริมทางสังคม กระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

2.3 ควรติดตามผลเป็นระยะหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง เช่น ในระยะ 1 เดือน 3 เดือน และ 6 เดือน เป็นต้น เพื่อศึกษาความคงทนของความยั่งยืนหมั้นเพื่อการเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กษิมดา วิริยะ. การศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2530.
- ชม ภูมิภาค. บทความวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยุการพิมพ์, 2525.
- นิพนธ์ ศศิธร. "การปฏิรูปการศึกษาไทย : การศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์," มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์. 4-7 ; มกราคม 2523.
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติอนพาราเมตริก. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528.
- นิตา ด่านวิริยะกุล. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ปภาวดี แจ็งศิริ. ผลของการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ปรีชา ธรรมมา และ ถาวร เกิดเกียรติพงษ์. "พฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นไทยที่ขัดกับสังคม," ใน รายงานการวิจัยฉบับที่ 15 ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งข้าราชการ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.

- กรณี อินทศร. ผลของการใช้วิธีควบคุมตนเองปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
 อัดสำเนา.
- มาลีณี จุฑาปะมา. ศึกษาวิธีการที่ครูและครูแนะแนวใช้ในการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- มลินทร์ ลำภาเงิน. การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนจากการประเมิน
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 และ 2521. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- เยาวภา กันทรวิชากุล. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าโมกวิद्याภูมิ จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- รัตนา นุคมากุล. ผลของการใช้เงื่อนไขการให้เบี่ยงพฤติกรรมและการชี้แนะต่อพฤติกรรมทางการ
เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- รัศมี ดินประเสริฐสิทธิ์. ผลของการชี้แนะโดยใช้วาจาและการกำหนดบทบาทผู้จัดการชั้นเรียนต่อ
การเพิ่มพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนของเด็กแยกตัว. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- วารุณีย์ จันทรแสงสุก. ผลของการสังเกตตนเองและการเสริมแรงตนเองตามกฎพีระมิดต่อ
พฤติกรรมไม่สนใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจวางซ์คาภิเชก.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- วาสนา บัณฑลย์. ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเลยอนกุลวิทยาลัย จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2523.

- วิชาการ, กรม. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- _____ . คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2529.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. "ความหมายของหลักสูตรและการสอน," สารพัฒนาหลักสูตร. 20 : 12 -
 13 ; พฤษภาคม 2526.
- วิไล อาชวากรณ์. การเปรียบเทียบผลของการฝึกการประเมินตนเองกับผลของการใช้การ
เสริมแรงทางบวกที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
 อัดสำเนา.
- ศึกษานิเทศก์ , หน่วย. คู่มือการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานเรื่องความขยันหมั่นเพียร.
 กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ, 2525.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2526.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน," ศูนย์ศึกษา.
 18(2) : 112 - 116 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2515.
- สุจรีต เพียรชอบ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สุภาวดี ธนะศรี. การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการใช้การชี้แนะ การเสริมแรงทางบวก
และการค่อยถอดถอนต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- สุวรรณา วิริยะประยูร. ผลของตัวแบบสัญลักษณ์ การชี้แนะและการเสริมแรงทางบวกต่อการเพิ่ม
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กพิการเนื่องจากสมอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- เสงี่ยม อินภิรมย์. การสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จังหวัดพระนครศรี
อยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2505.

อาชีวศึกษา , กรม. "โครงการเงินกู้พัฒนาการศึกษา กรมอาชีวศึกษา," ข่าวสารการศึกษาและอาชีพ. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2509.

อรณรงค์ วิทยานิพนธ์. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร. ปรินธิญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อรสา ไทยการุณวงศ์. ผลของการใช้การควบคุมสิ่งเร้าในการเพิ่มพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

อุบล วุฒิสาลีธี. กระบวนการควบคุมตนเองเพื่อลดความวิตกกังวลในการเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

Ballard, Keith D. and Ted Glynn. "Behavioral Self-Management in Story Writing with Elementary School Children," Journal of Applied Behavior Analysis. 8 : 387 - 398 ; 1975.

Bolstad, Orin D. and Stephen M. Johnson. "Self - Regulation in the Modification of Disruptive Classroom Behavior," Journal of Applied Behavior Analysis. 5 : 443 - 454 ; 1972.

Brigham, Thomas A. "Effects of Self- Recording on the Classroom Behavior of Two Eighth Grade Students," Journal of Applied Behavior Analysis. 4 : 191-199 ; 1978.

Broden, M. and others. "Effects of Self - Recording on the Classroom Behavior of Two Eight - Grade Students," Journal of Applied Behavior Analysis. 4 : 191 - 199 ; 1971.

Catania, A.C. and T.A. Brigham. Handbook of Applied Behavior Analysis. New York : Irvington Publishers Inc., 1978.

Cormier, W.H. and L.S. Cormier. Interviewing Strategies for Helpers : A Guide to Assessment, Treatment, and Evaluation. Monterrey, California : Brooks/Cole Publishing Company, 1979.

Craighead, Edward W., Alen E. Kazdin and M.J. Mahoney. Behavior Modification. Boston : Houghton Mifflin Company, 1976.

- Drabman, Tonald S., Robert Spitalnik and Daniel K. O'Leary. "Teaching Self - Control to Disruptive Children," Journal of Abnormal Psychology. 82 : 10 - 16 ; 1973.
- Eaton, Merrill T. and others. "Problem in School," The Journal of Educational Psychology. 47 : 350 - 357 ; October, 1956.
- The English Language Institute of America. The New Grolier Webster International Dictionary. 3rd. ed., 1973. 678 p.
- Fishbein, Jill E. and Barbara H. Wasik. "Effects of the Good Behavior Game on Disruptive Library Behavior," Journal of Applied Behavior Analysis. 14 : 89 - 93 ; 1981.
- Geller, Scott E., Lisa Paterson and Elizabeth Talbott. "A Behavior Analysis of Incentive Prompts for Motivating Seat Belt Use," Journal of Applied Behavior Analysis. 15 : 403 - 415 ; 1982.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd.ed., New York, : McGraw - Hill, Inc., 1973. 681 p.
- Houeten, Ronald Ban and Keith Sullivan. "Effects of An Audio Cueing System on the Rate of Teacher Praise," Journal of Applied Behavior Analysis. 8 : 197 - 201 ; 1975.
- Johnson, Stephen and Geoffery White. "Self- Observation as an Agent of Behavioral Change," Behavior Therapy. 2 : 488 - 497 ; 1971.
- Kalish, Harry I. Behavioral Science to Behavior Modification. New York : McGraw - Hill Book Co., 1981.
- Kanfer, Frederick H., Laurence G. and Grimm. Behavior Modification. Boston : Houghton Mifflin Company, 1976.
- Kazdin, Alan E. Behavior Modification in Applied Setting. Illinois : The Dorsey Press, 1984.
- Knapczyk, D.R. and G. Livingston. "The Effects of Prompting Question - Asking Upon On - Task Behavior and Reading Comprehension," Journal of Applied Behavior Analysis. 7 : 115 - 121 ; 1974.

- Lefcourt, H.M. "Internal Versus External Control of Reinforcement : A Review," Psychology Bullentin. 65 : 206 - 220 ; 1966.
- Machomey, R.K. Van and L. Meyerson. "Toilet Training of Normal and Retarded Children," Journal of Applied Behavior Analysis. 4 : 173 - 181 ; 1971.
- Muir, K.A. and M.A. Milan. "Parent Reinforcement for Children Achievement : The Use of a Lottery of Maximize Parent Training Effects," Journal of Applied Behavior Analysis. 15 : 445 - 460 ; 1982.
- Perri, M.G. and C.S. Richards. "An Investigation of Naturally Occurring Episodes of Self - Controlled Behaviors," Journal of Counseling Psychology. 24 : 177 - 183 ; 1977.
- Rosenbaum, Michael S. and James Breiling. "The Development and Functional Control of Reading - Comprehension Behavior," Journal of Applied Behavior Analysis. 9 : 323 - 333 ; 1976.
- Watson, David L. and Roland G. Tharp. Self - Directed Behavior : Self - Modification for Personal Adjustment. California : Brooks/Cole Publishing Company, 1975.
- Wilson, Terence G. and Daniel K. O'Leary. Principles of Behavior Therapy. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1980.
- Sagotsky, Gerald., Charlotte K. Patterson and Mark R. Lepper. "Training Children's Self - Control : A Field Experiment in Self - Monitoring and Goal - Setting in the Classroom," Journal of Experimental Child Psychology. 25 : 242 - 253 ; 1978.
- Thorsen, Carl E. and Michael J. Mahoney. Behavioral Self - Control. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

1. โปรแกรมการควบคุมตนเอง (ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1)
2. โปรแกรมการชี้แนะ (ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2)
3. แบบสอบถามพฤติกรรมการความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
4. แบบประเมินพฤติกรรมการความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
5. แบบบันทึกพฤติกรรมการความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
6. แบบบันทึกพฤติกรรมการความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสำหรับนักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองเพื่อหาความสอดคล้องของการสังเกตกับผู้วิจัยในการพิจารณาในการเสริมแรง
7. กราฟแสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ
8. ตารางแสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ
9. ตารางแสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ
10. ตารางเปรียบเทียบความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังจากการควบคุมตนเองและภายหลังได้รับการชี้แนะ

โปรแกรมการควบคุมตนเอง (ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1)

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	<p>1. เพื่อให้ผู้รับการทดลองทราบจุดมุ่งหมายของการทดลองที่ต้องการให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>2. เพื่อให้ผู้รับการทดลองทราบความหมายและความสำคัญของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>3. เพื่อเป็นการเตรียมผู้รับการทดลองให้พร้อมที่จะใช้การควบคุมตนเอง เพื่อเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p>	<p>1. ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 ทราบจุดมุ่งหมายที่ผู้รับการทดลองและผู้วิจัยตั้งไว้ร่วมกันคือ การปรับปรุงแก้ไขความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองให้เพิ่มขึ้น รวมทั้งข้อดีของการเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>2. ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 จำนวน 8 คน ทราบความหมายและความสำคัญของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>3. ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 ทราบถึงการสังเกตตนเอง เพื่อเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>4. ผู้วิจัยกล่าวถึงขั้นตอนที่ใช้ในการควบคุมตนเอง ประกอบด้วยกระบวนการ</p> <p>5 ขั้นตอนดังนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยและผู้รับการทดลอง กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย คือ การแสดงความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำ โดยมี</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>พฤติกรรมต่อไปนี้จะเพิ่มขึ้นหรือเกิดขึ้น</p> <p>ขณะที่ครูสอน ได้แก่ เข้าชั้นเรียนเวลา ตั้งใจฟังครูอธิบาย ไม่เล่น ไม่คุย ไม่เหม่อลอย ไม่เหยงเพื่อน แสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน ถามคำถามครู เกี่ยวกับบทเรียน ตอบคำถามครูเกี่ยวกับ บทเรียน</p> <p>ขณะที่ครูให้งานทำ ได้แก่ ทำงานที่ครู มอบหมายเสร็จทันเวลา กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมาย</p> <p>ขั้นที่ 2 ผู้รับการทดลองรับทราบและ ตกลงใจในเงื่อนไขการเสริมแรง โดยมี เงื่อนไขว่า ถ้าผู้รับการทดลองมีความขยัน หมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น ผู้รับการทดลอง จะได้รับการเสริมแรง โดยครูให้การเสริม แรงทางสังคมคือ คำชมแก่ผู้รับการทดลอง ในช่วงท้ายชั่วโมงวิชาภาษาไทย</p> <p>ขั้นที่ 3 ผู้รับการทดลองสังเกตและ บันทึกพฤติกรรมของตนเอง ขณะเข้าเรียน วิชาภาษาไทย</p> <p>ขั้นที่ 4 ผู้รับการทดลองประเมิน พฤติกรรมของตนเอง ภายหลังจากบันทึก พฤติกรรมของตนเอง</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-11	การควบคุมตนเอง	เพื่อศึกษาว่าการควบคุมตนเองจะทำให้ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลอง	<p>วันที่ 5 ผู้รับการทดลองสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเองได้ตรงกับผู้วิจัย โดยมีสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ขึ้นไป จะได้รับการเสริมแรง โดยมีเกณฑ์ดังนี้ คือ ในขณะที่ครูสอน และขณะที่ครูให้งานทำ ในครั้งที่ 1 ถ้าผู้รับการทดลองมีพฤติกรรมมาดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 1 พฤติกรรม ครูให้การเสริมแรงโดยกล่าวคำชมว่า ตั้งใจดีขึ้นพยายามต่อไป และในครั้งต่อไปเพิ่มเกณฑ์สูงขึ้นดังนี้ ถ้าพฤติกรรมเพิ่มขึ้นจากเดิม 2 พฤติกรรม 3 พฤติกรรม และ 4 พฤติกรรมขึ้นไป ผู้รับการทดลองจะได้รับคำชมว่า ดี ดีขึ้น และดีมาก ตามลำดับ</p> <p>5. ผู้วิจัยให้ผู้รับการทดลองประเมินพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน โดยผู้รับการทดลองรายงานเป็นคำพูด</p> <p>6. นัดวันและเวลาที่จะทำการทดลอง ครั้งแรกจนถึงวันสิ้นสุดการทดลอง</p> <p>ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 11 ผู้วิจัยดำเนินการทุกครั้งเป็นขั้นตอนดังนี้</p> <p>1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการทดลองใช้การควบคุม</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		กลุ่มที่ 1 เพิ่มขึ้นหรือไม่	<p>ตนเองตามที่ได้ฝึกปฏิบัติมาในครั้งที่ 1 ในขณะที่เข้าเรียนวิชาภาษาไทย</p> <p>2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าห้องเรียนวิชาภาษาไทย เพื่อสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 ตามวันและเวลาที่ตกลงกันไว้ โดยนั่งอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมและได้ยินเสียงชัดเจน และไม่ให้ผู้รับการทดลองเห็นแบบบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>3. เมื่อหมดเวลาสังเกตแล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเกตว่า ผู้รับการทดลองมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นหรือไม่ ถ้าผู้รับการทดลองมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้น ผู้รับการทดลองจะได้รับการเสริมแรง โดยได้รับคำชมจากครูผู้สอน</p>
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้ผู้รับการทดลองเข้าใจวิธีการควบคุมตนเองและสรุปผลของการควบคุมตนเอง	1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการทดลองกล่าวถึงขั้นตอนที่ใช้ในการควบคุมตนเอง และสรุปผลที่ได้จากการทดลอง หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2. ผู้วิจัยกล่าวขอใบผู้รับการทดลองที่ให้ ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิด การทดลอง

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

ตัวอย่างกิจกรรมในโปรแกรมการควบคุมตนเอง

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม	ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด
เวลา	50 นาที
จุดประสงค์	เพื่อให้เด็กเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
การดำเนินการกิจกรรม	

1. ครูสอนเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด โดยครูบรรยายเรื่องคุณหญิงโมและคุณความดีของวีรชน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถามและสรุป
2. ครูให้งานทำ โดยให้นักเรียนเล่าเรื่องย่อ เขียนเรื่องย่อ อภิปราย และสรุปเกี่ยวกับความดีที่สามารถปฏิบัติได้

การประเมินผลผู้รับการทดลอง

1. ควบคุมพฤติกรรมตนเอง ขณะที่ครูสอนโดยเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ตั้งใจฟังครูอธิบาย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน ถามคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน ตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน และผู้รับการทดลองสังเกต บันทึกและประเมินพฤติกรรมตนเอง
2. ควบคุมพฤติกรรมตนเอง ขณะที่ครูให้งานทำโดยทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จทันเวลา กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมาย และผู้รับการทดลองสังเกต บันทึก และประเมินพฤติกรรมตนเอง

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

สังเกตและบันทึกพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองแต่ละคน โดยนั่งอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของผู้รับการทดลอง และได้ยินเสียงชัดเจน เมื่อหมดเวลาในการสังเกตผู้วิจัยนำผลการบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาทาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้ช่วยวิจัย แล้วจดบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองแต่ละคนไว้ แล้วนำผลการบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองมาทาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้วิจัยต้องมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ขึ้นไป และผู้รับการทดลองต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น ครูจึงให้การเสริมแรงโดยมีเกณฑ์ดังนี้คือ ในขณะที่ครูสอนและขณะที่

ครูให้งานทำในครั้งที่ 1 ถ้าผู้รับการทดลองมีพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 1 พฤติกรรม ครูให้การเสริมแรงโดยกล่าวคำชมในช่วงท้ายชั่วโมงวิชาภาษาไทยว่า ตั้งใจดีขึ้นพยายามต่อไป และในครั้งต่อไปเพิ่มเกณฑ์สูงขึ้นดังนี้ ถ้าพฤติกรรมเพิ่มขึ้น 2 พฤติกรรม 3 พฤติกรรม และ 4 พฤติกรรมขึ้นไป ผู้รับการทดลองจะได้รับคำชมว่า ดี ดีขึ้น และดีมาก ตามลำดับ

โปรแกรมการชี้แนะ (ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2)

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	<p>1. เพื่อให้ผู้รับการทดลองทราบ จุดมุ่งหมายของการทดลองที่ต้องการให้ทำ ศึกษารับปรุงแก้ไข ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ของตนและข้อตกลงในการชี้แนะ</p> <p>2. เพื่อให้ผู้รับการทดลองทราบ ความหมายและความสำคัญของ ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>3. เพื่อเป็นการเตรียมผู้รับการทดลองให้พร้อมที่จะใช้การชี้แนะ เพื่อเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p>	<p>1. ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 2 ทราบจุดมุ่งหมายที่ผู้รับการทดลองและผู้วิจัยตั้งไว้ร่วมกันคือ การปรับปรุงแก้ไข ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองให้เพิ่มขึ้น รวมทั้งข้อดีของการเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>2. ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 2 จำนวน 8 คน ทราบความหมายและความสำคัญของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน</p> <p>3. ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 2 ทราบเงื่อนไขการชี้แนะ จากครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โดยบอกให้ผู้รับการทดลองทราบว่า ในขณะที่มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ผู้รับการทดลองมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น ผู้รับการทดลองจะได้รับการเสริมแรง โดยครูกล่าวคำชม ในช่วงท้ายชั่วโมงวิชาภาษาไทย โดยมีเกณฑ์ดังนี้คือ ในขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำ ในครั้งที่ 1 ถ้าผู้รับการทดลองมีพฤติกรรมใดพฤติกรรม</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-11	การชี้แนะ	เพื่อศึกษาว่าการชี้แนะจะทำให้ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 2 เพิ่มขึ้นหรือไม่	<p>หนึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 1 พฤติกรรม ครูเสริมแรง โดยกล่าวคำชมว่า ตั้งใจดีขึ้นพยายามต่อไป ในครั้งต่อไปเพิ่มเกณฑ์สูงขึ้นดังนี้ ถ้าพฤติกรรมเพิ่มขึ้น 2 พฤติกรรม 3 พฤติกรรม และ 4 พฤติกรรมขึ้นไป ผู้รับการทดลองจะได้รับคำชมว่า ดี ดีขึ้น และ ดีมาก ตามลำดับ</p> <p>ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 11 ผู้วิจัยดำเนินการ ทุกครั้ง เป็นขั้นตอนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เข้าห้องเรียนวิชาภาษาไทย เพื่อสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 2 โดยนั่งอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมและได้ยินเสียงชัดเจน และไม่ให้ผู้รับการทดลองเห็นแบบบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียน 2. เมื่อหมดเวลาสังเกตแล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเกตแล้วจับบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองแต่ละคนไว้

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้ผู้รับการทดลองเข้าใจวิธีการที่แนะและสรุปผลของชี้แนะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยให้ผู้รับการทดลองสรุปผลที่ได้จากการทดลอง หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงสรุปเพิ่มเติม 2. ผู้วิจัยกล่าวขอขใจผู้รับการทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

ตัวอย่างกิจกรรมในโปรแกรมการชี้แนะ

ครั้งที่ 2

<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสูญ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดประสงค์</u>	เพื่อให้ให้นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
<u>การดำเนินการ</u>	

1. ครูสอนเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสูญ โดยครูบรรยายเรื่องคุณหญิงโมและคุณความดีของวีรชน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถาม และสรุป

2. ครูให้งานทำ โดยให้นักเรียนเล่าเรื่องย่อ เขียนเรื่องย่อ อภิปราย และสรุปเกี่ยวกับความดีที่สามารถปฏิบัติได้

การประเมินผล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของผู้รับการทดลองแต่ละคนไว้ โดยนั่งอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของผู้รับการทดลองและได้ยินเสียงชัดเจน ครูผู้สอนชี้แนะแก่ผู้รับการทดลอง โดยใช้คำพูดและท่าทาง หรืออย่างใดอย่างหนึ่งแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละสภาพการณ์ ทั้งในขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำ และถ้าผลการบันทึกการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องตั้งแต่ .80 ขึ้นไป และผู้รับการทดลองต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น ครูจึงให้การเสริมแรงโดยมีเกณฑ์ดังนี้คือ ในขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำในครั้งที่ 1 ถ้าผู้รับการทดลองมีพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 1 พฤติกรรม ครูให้การเสริมแรงโดยกล่าวคำชมในช่วงท้ายชั่วโมงวิชาภาษาไทยว่า ตั้งใจดีขยันพยายามต่อไป และในครั้งต่อไปเพิ่มเกณฑ์สูงขึ้นดังนี้ ถ้าพฤติกรรมเพิ่มขึ้น 2 พฤติกรรม 3 พฤติกรรม และ 4 พฤติกรรมขึ้นไป ผู้รับการทดลองจะได้รับคำชมว่า ดี ดีขึ้น และดีมาก ตามลำดับ

แบบสอบถามพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

คำชี้แจง ให้ท่านจัดอันดับความสำคัญของพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน
ขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูให้งานทำ
เป็นครูสอนวิชา.....ชั้น ม.2 /.....

ลำดับที่	พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูสอน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 เข้าชั้นเรียนตรงเวลา 1.2 ตั้งใจฟังครูอธิบาย ไม่เล่น ไม่คุย ไม่เหม่อลอย ไม่แหย่เพื่อน 1.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน 1.4 ถามคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน 1.5 ตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน 1.6 จัดอุปกรณ์การเรียนบนโต๊ะให้เป็นระเบียบเสมอ 2. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูให้งานทำ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จทันเวลา 2.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมาย 2.3 กระตือรือร้นอธิบายความรู้ให้เพื่อน 2.4 ตั้งใจทำงานร่วมกับเพื่อน 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

แบบประเมินพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ผู้ประเมิน.....

เป็นครูสอนวิชาภาษาไทย ชั้น ม.2 /.....

คำชี้แจง

ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงความสนใจ ตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน มีความพยายามทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนด ขณะที่มีการเรียนสอนวิชาภาษาไทย โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ชัดเจน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูสอน ได้แก่
 - 1.1 เข้าชั้นเรียนตรงเวลา
 - 1.2 ตั้งใจฟังครูอธิบาย ไม่เล่น ไม่คุย ไม่เหม่อลอย ไม่แหย่เพื่อน
 - 1.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน
 - 1.4 ถามคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน
 - 1.5 ตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน
2. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูให้งานทำ ได้แก่
 - 2.1 ทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จทันเวลา
 - 2.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมาย

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ เพื่อระบุน้ำหนักความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนแต่ละคนในช่วงที่มีพฤติกรรมแต่ละด้านกำกับอยู่แล้ว สำหรับความหมายของแต่ละด้านมีดังนี้

- 5 หมายถึง แสดงพฤติกรรม มากที่สุด
- 4 หมายถึง แสดงพฤติกรรม มาก
- 3 หมายถึง แสดงพฤติกรรม ปานกลาง
- 2 หมายถึง แสดงพฤติกรรม น้อย
- 1 หมายถึง แสดงพฤติกรรม น้อยที่สุด

นักเรียน คนที่	ชื่อ-นามสกุล	พฤติกรรม	ความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น					รวม
			5	4	3	2	1	
		1. ความขยันหมั่นเพียรในการ เรียนขณะที่ครูสอน 1.1 เข้าชั้นเรียนตรงเวลา 1.2 ตั้งใจฟังครูอธิบาย ไม่เล่น ไม่คุย ไม่ เหม่อลอย ไม่แหย่เพื่อน 1.3 แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับบทเรียน 1.4 ถามคำถามครูเกี่ยวกับ บทเรียน 1.5 ตอบคำถามครูเกี่ยวกับ บทเรียน 2. ความขยันหมั่นเพียรในการ เรียนขณะที่ครูให้งานทำ 2.1 ทำงานที่ครูมอบหมาย เสร็จทันเวลา 2.2 กระตือรือร้นในการ เข้าร่วมกิจกรรมที่ครู มอบหมาย	✓					
	รวม							

แบบบันทึกพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ครั้งที่.....ชั้น ม.2 /
 วิชาภาษาไทย.....วันที่.....
 ผู้สังเกต.....เวลาที่สังเกต.....

ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงความสนใจ ตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน มีความพยายามทำงานและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนด ขณะที่มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ชัดเจน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูสอน ได้แก่
 - 1.1 เข้าชั้นเรียนตรงเวลา
 - 1.2 ตั้งใจฟังครูอธิบาย ไม่เล่น ไม่คุย ไม่เหม่อลอย ไม่แหย่เพื่อน
 - 1.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน
 - 1.4 ถามคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน
 - 1.5 ตอบคำถามครูเกี่ยวกับบทเรียน
2. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนขณะที่ครูให้งานทำ ได้แก่
 - 2.1 ทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จทันเวลา
 - 2.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูมอบหมาย

หมายเหตุ การสังเกตจะแบ่งเวลาออกเป็น 8 ช่วง บันทึกพฤติกรรมช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที พัก 1 นาทีในแต่ละช่วง ใช้เวลา 50 นาที มีเกณฑ์การบันทึกดังนี้

- 1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- 0 หมายถึง นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียน

แบบบันทึกพฤติกรรมความยั่งยืนเพื่อใช้ในการเรียนสำหรับนักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเอง

เพื่อหาความสอดคล้องของการสังเกตกับผู้วิจัยในการพิจารณาให้การเสริมแรง

ชื่อ.....ชั้น ม.2/.....

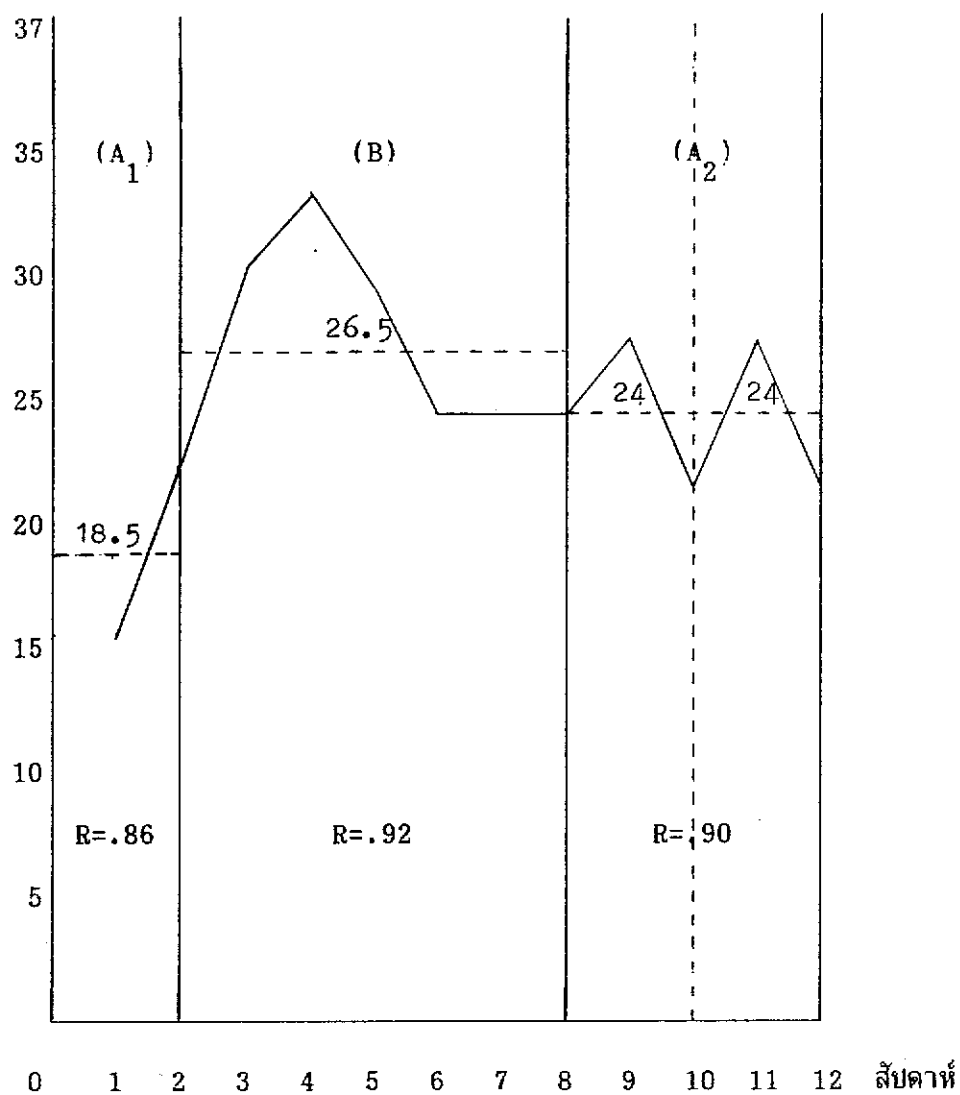
ก. พฤติกรรมความยั่งยืนเพื่อใช้ในการเรียนขณะที่ครูสอน (10.40-11.04 น.)

	10.40-10.44	10.45-10.49	10.50-10.54	10.55-10.59	11.00-11.04	รวม
1. เข้าชั้นเรียนตรงเวลา						
2. ตั้งใจฟังครูอธิบาย						
3. แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับบทเรียน						
4. ถามคำถามครูเกี่ยวกับ บทเรียน						
5. ตอบคำถามครูเกี่ยวกับ บทเรียน						

ข. พฤติกรรมความยั่งยืนเพื่อใช้ในการเรียนขณะที่ครูให้งานทำ (11.05-11.19 น.)

	11.05-11.09	11.10-11.14	11.15-11.19	รวม
6. ทำงานที่ครูมอบหมาย เสร็จทันเวลา				
7. กระตือรือร้นในการ เข้าร่วมกิจกรรมที่ ครูมอบหมาย				

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 3 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 1

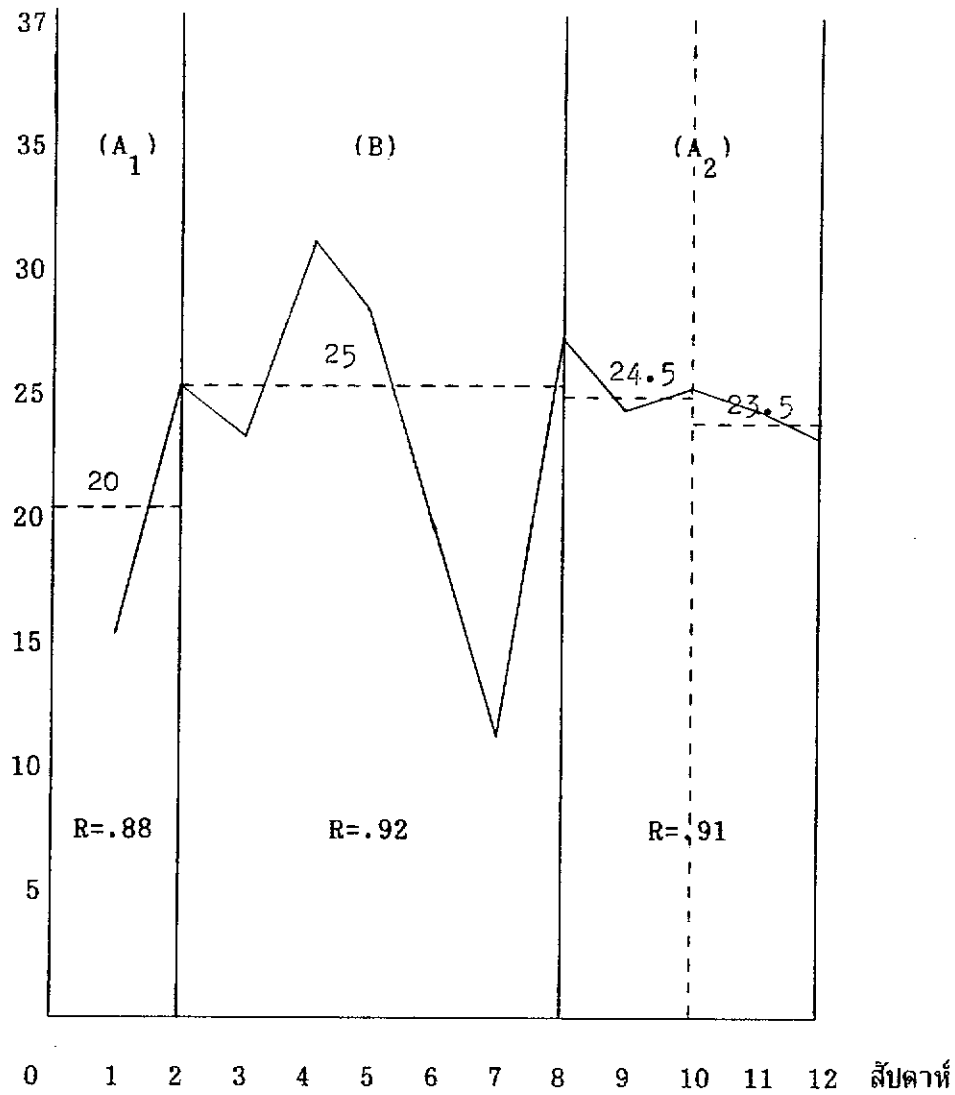
ตลอด 3 ระยะ

———— ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์

- - - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 4 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 1

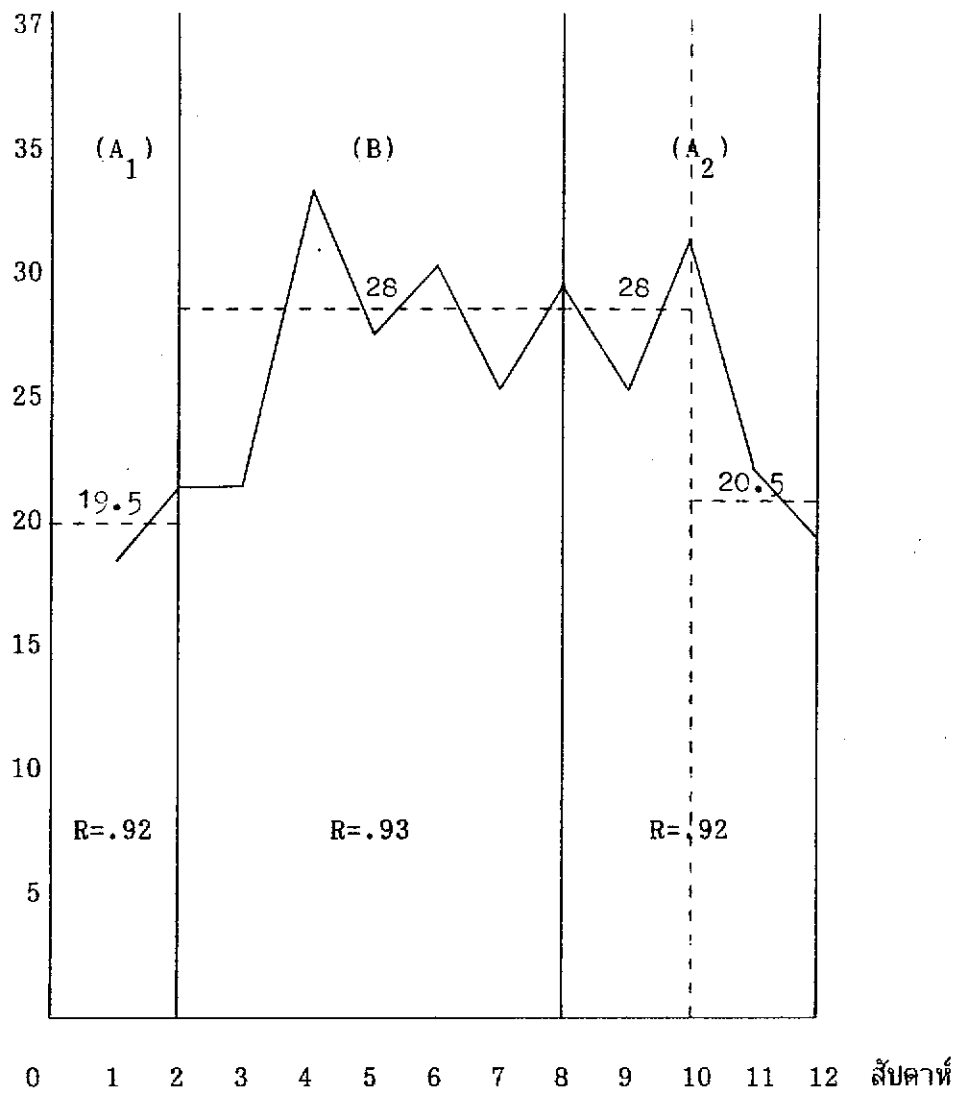
ตลอด 3 ระยะ

———— ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์

- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

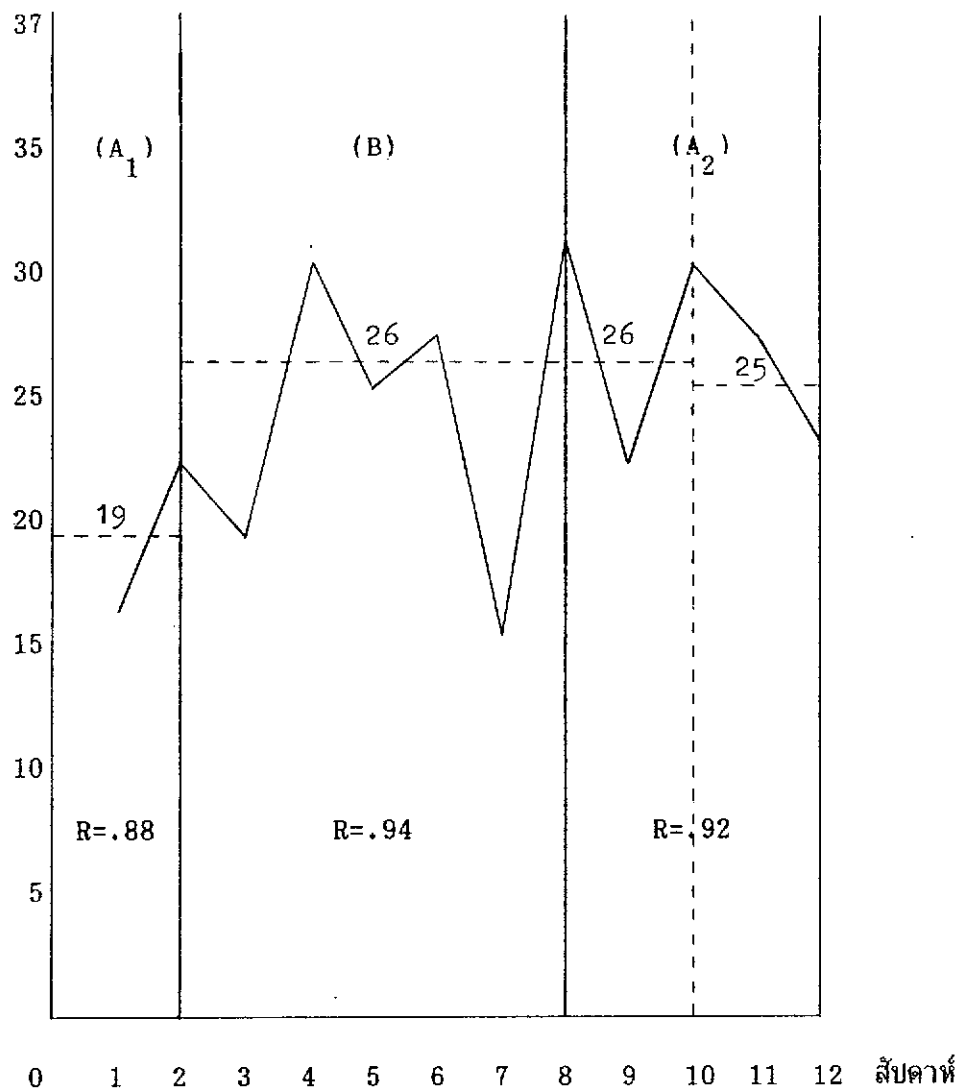

ภาพประกอบ 5 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 1

ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

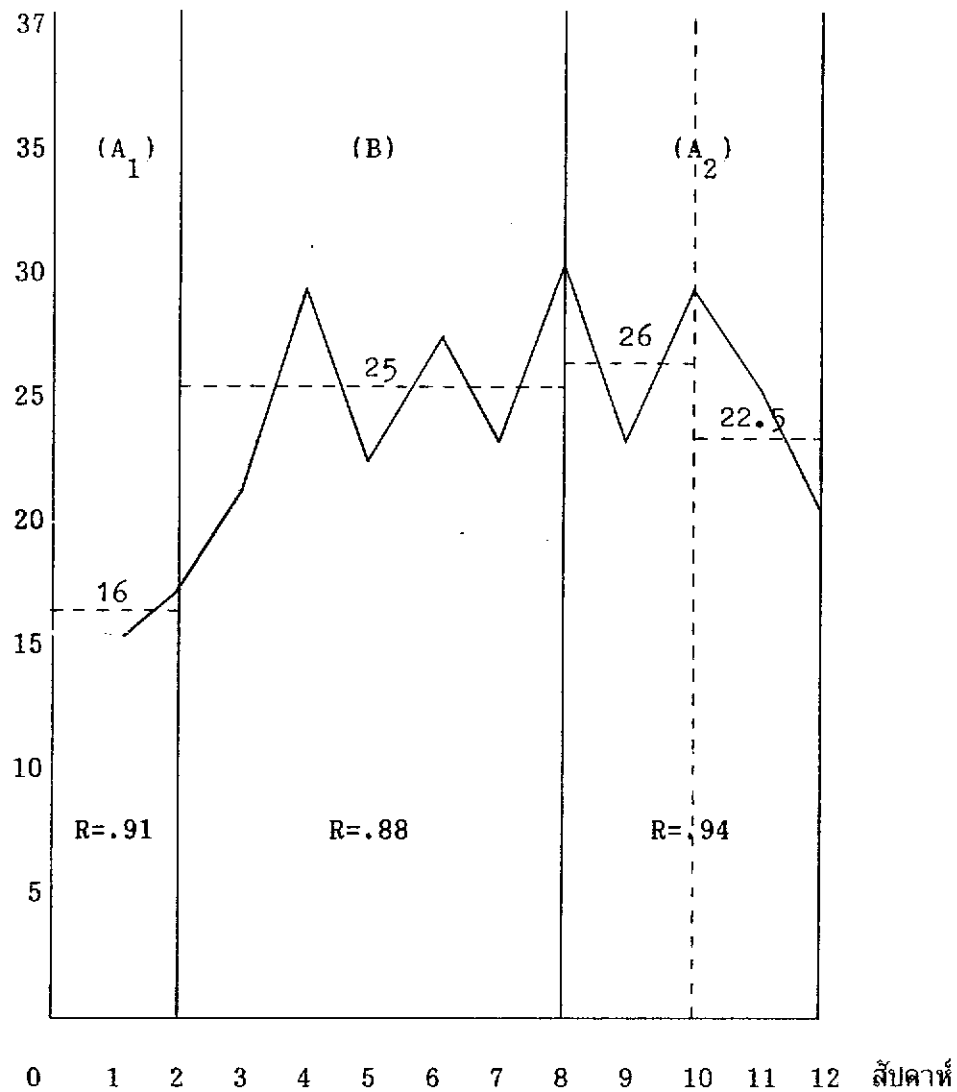

ภาพประกอบ 6 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 1

ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

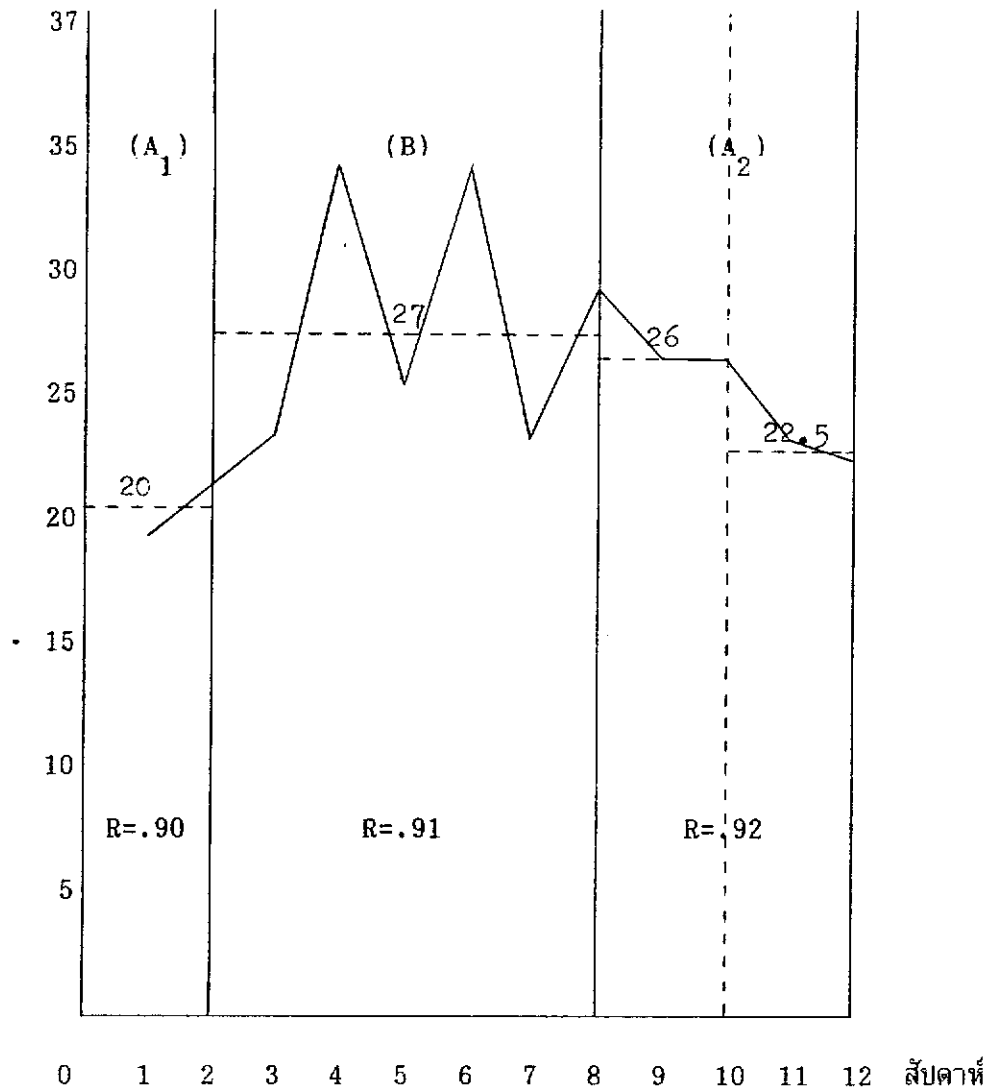

ภาพประกอบ 7 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 1

ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

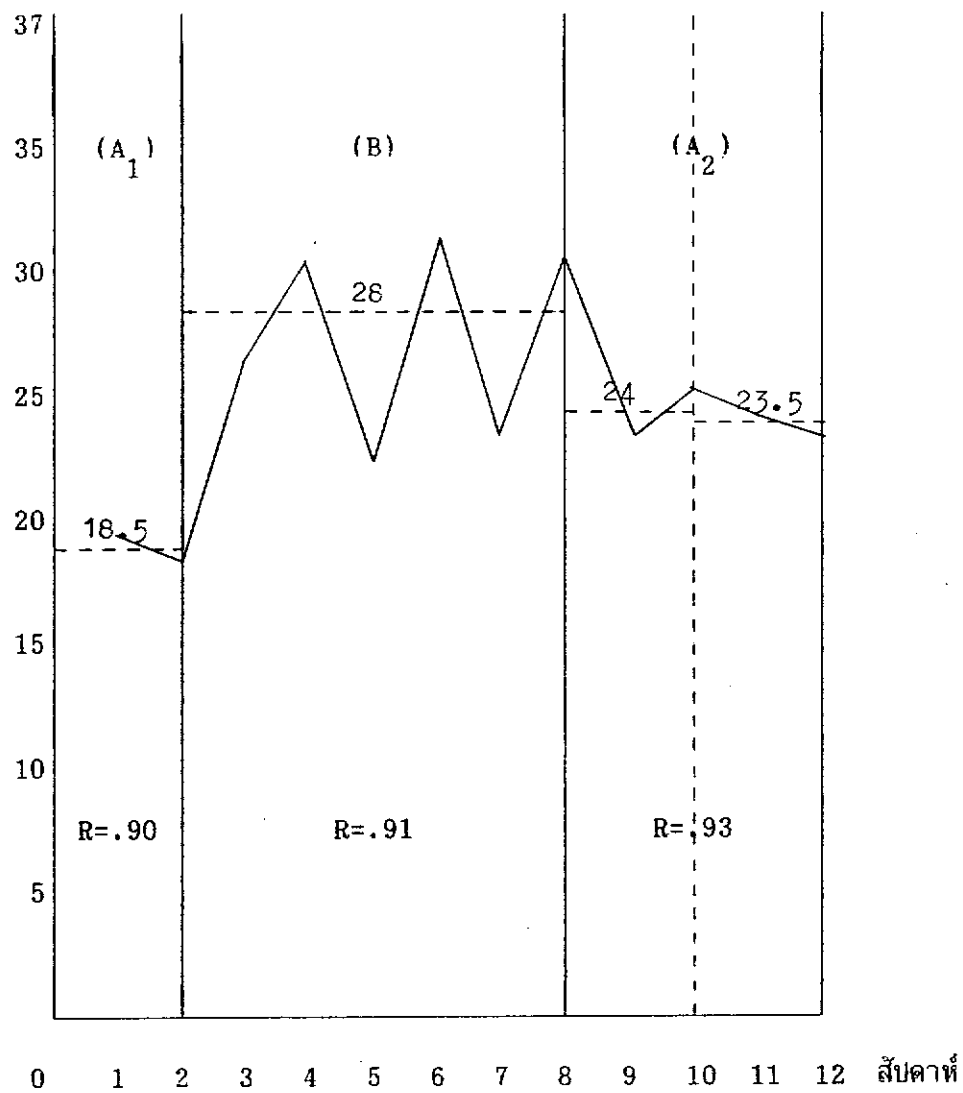

ภาพประกอบ 8 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 1

ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

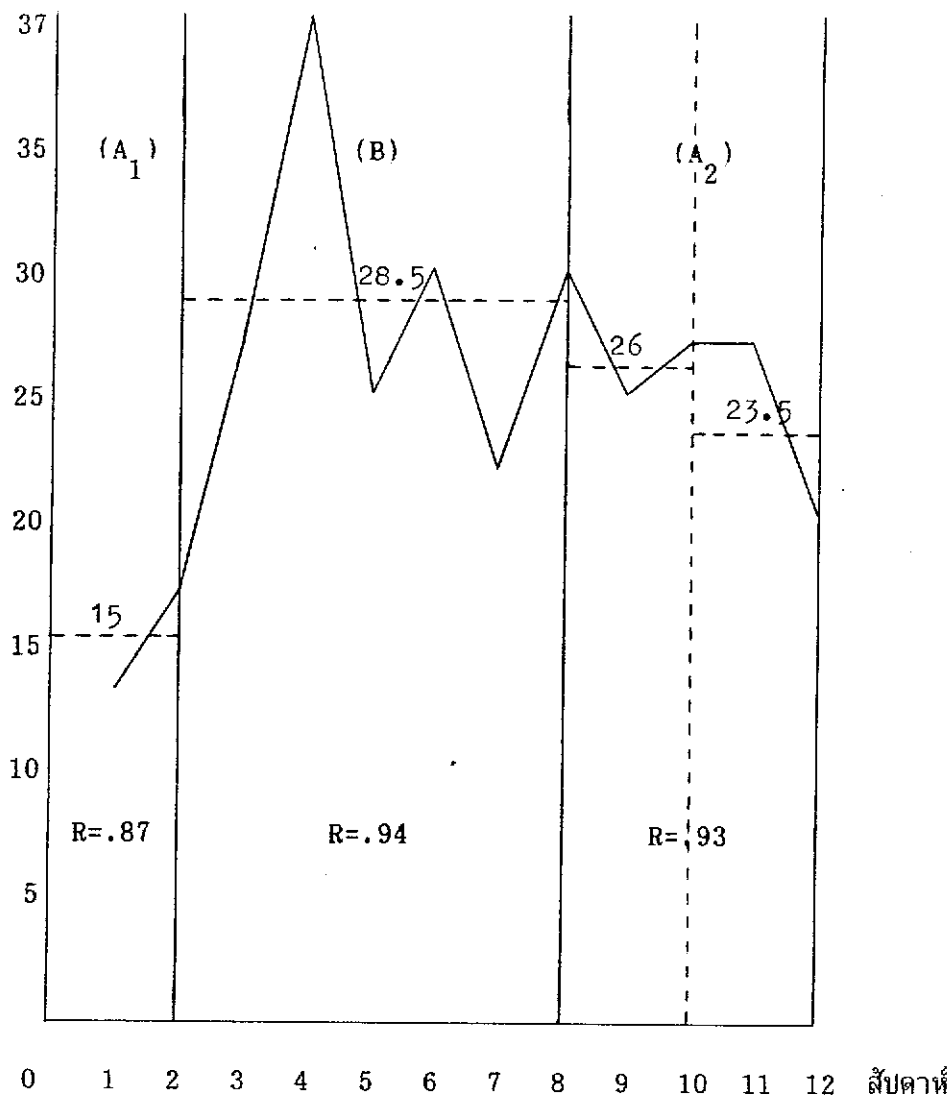

ภาพประกอบ 9 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 1

ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

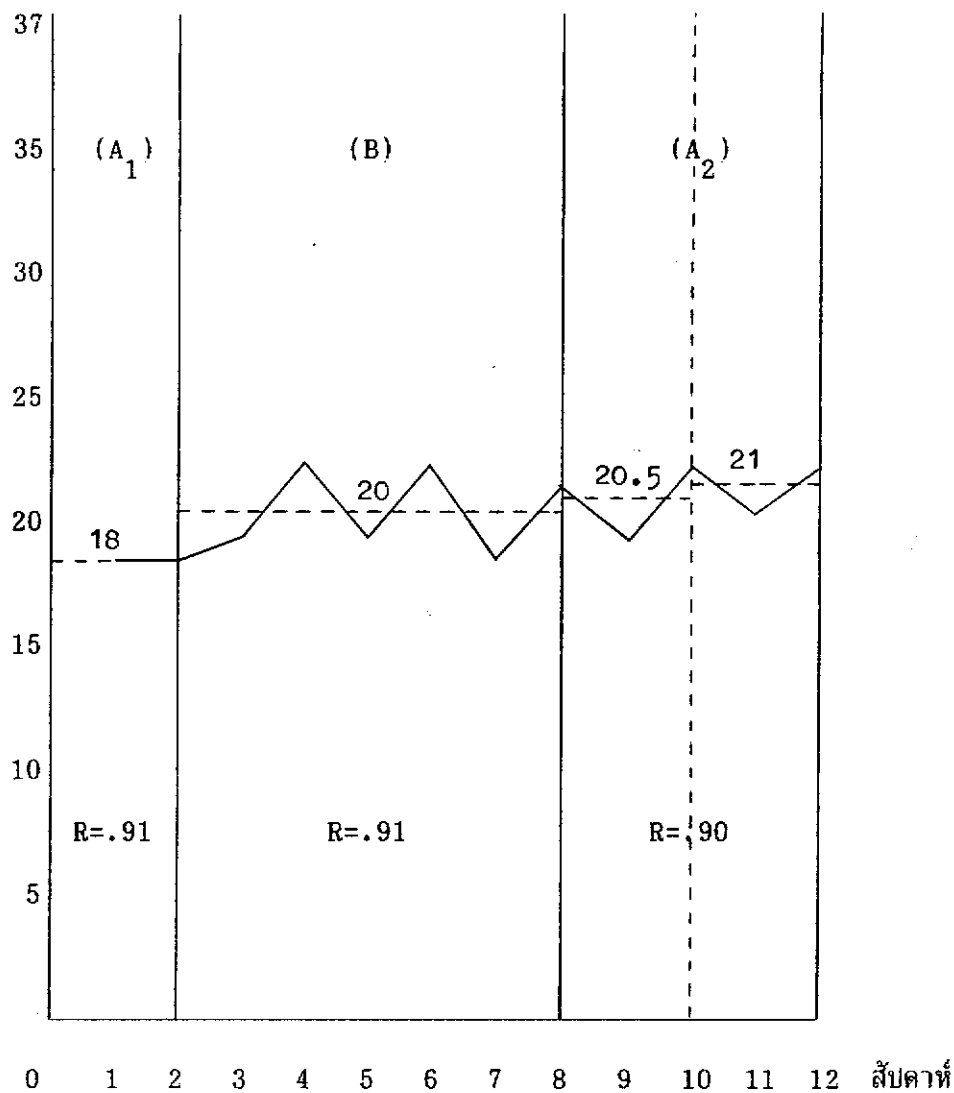
ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 10 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

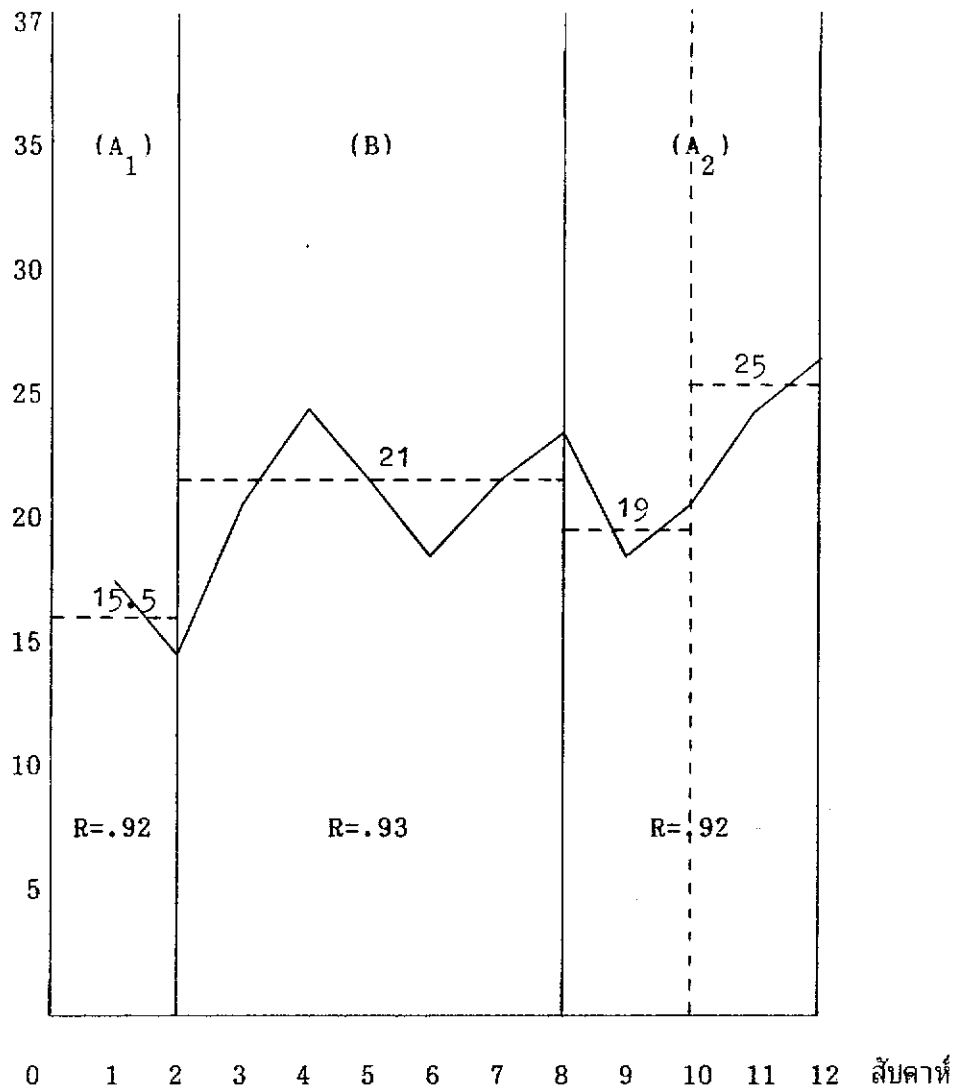
ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 11 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 12 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 2

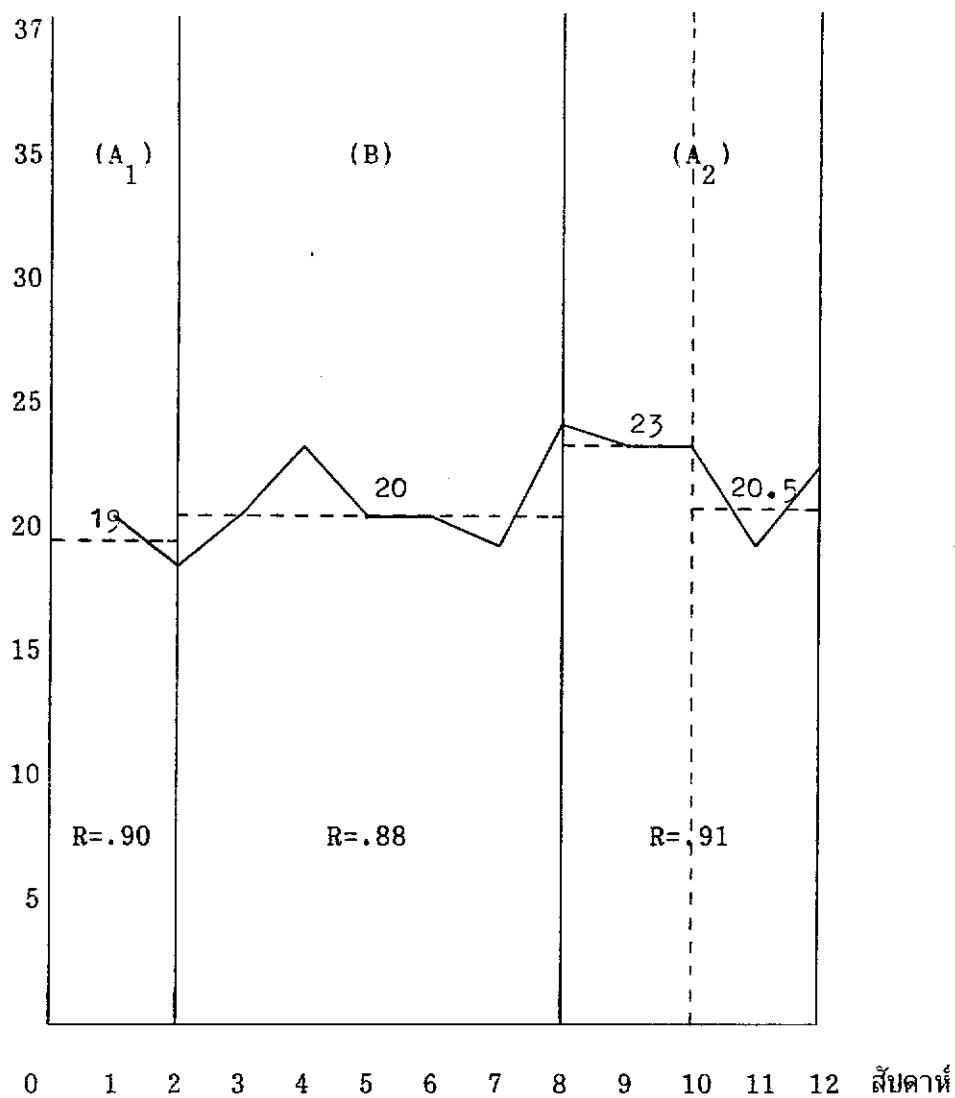
ตลอด 3 ระยะ

———— ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์

- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 13 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 2

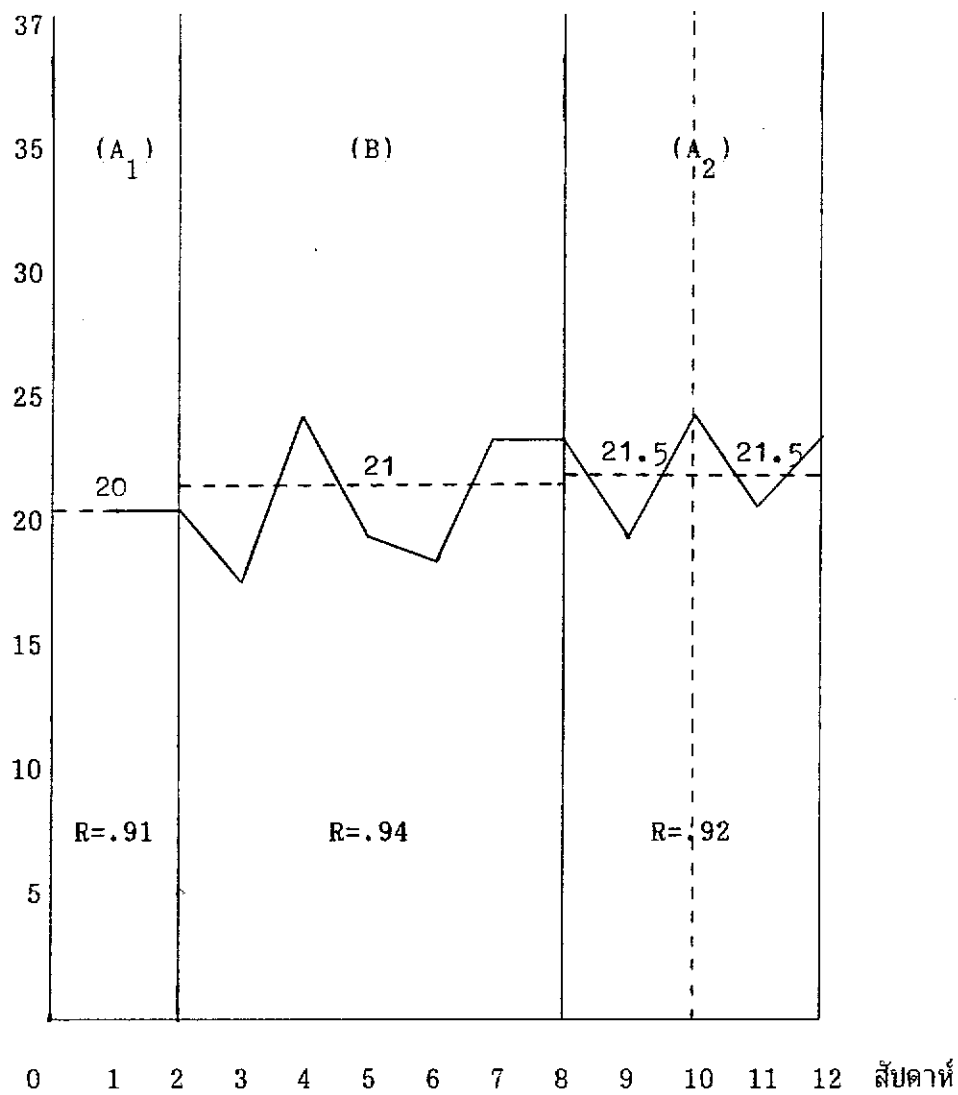
ตลอด 3 ระยะ

———— ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์

- - - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 14 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 2

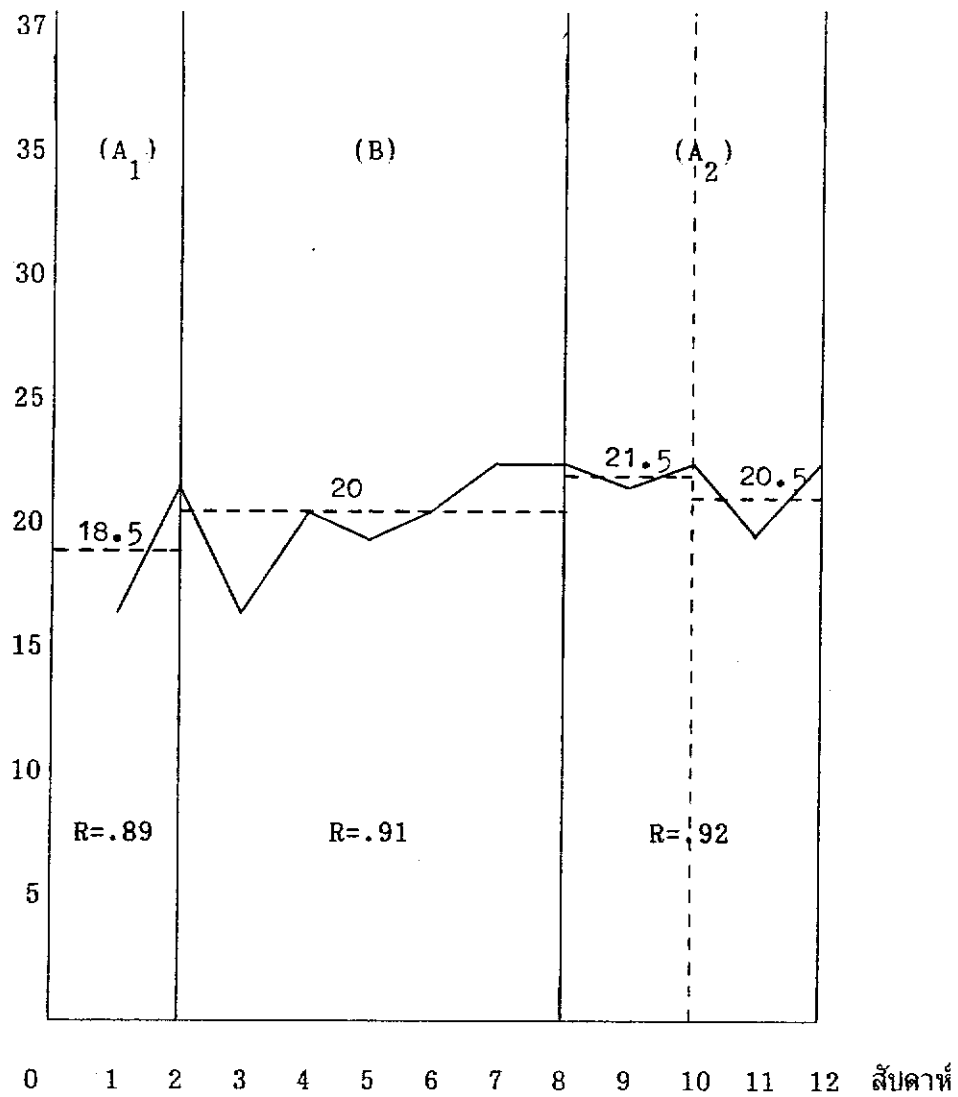
ตลอด 3 ระยะ

———— ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์

- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

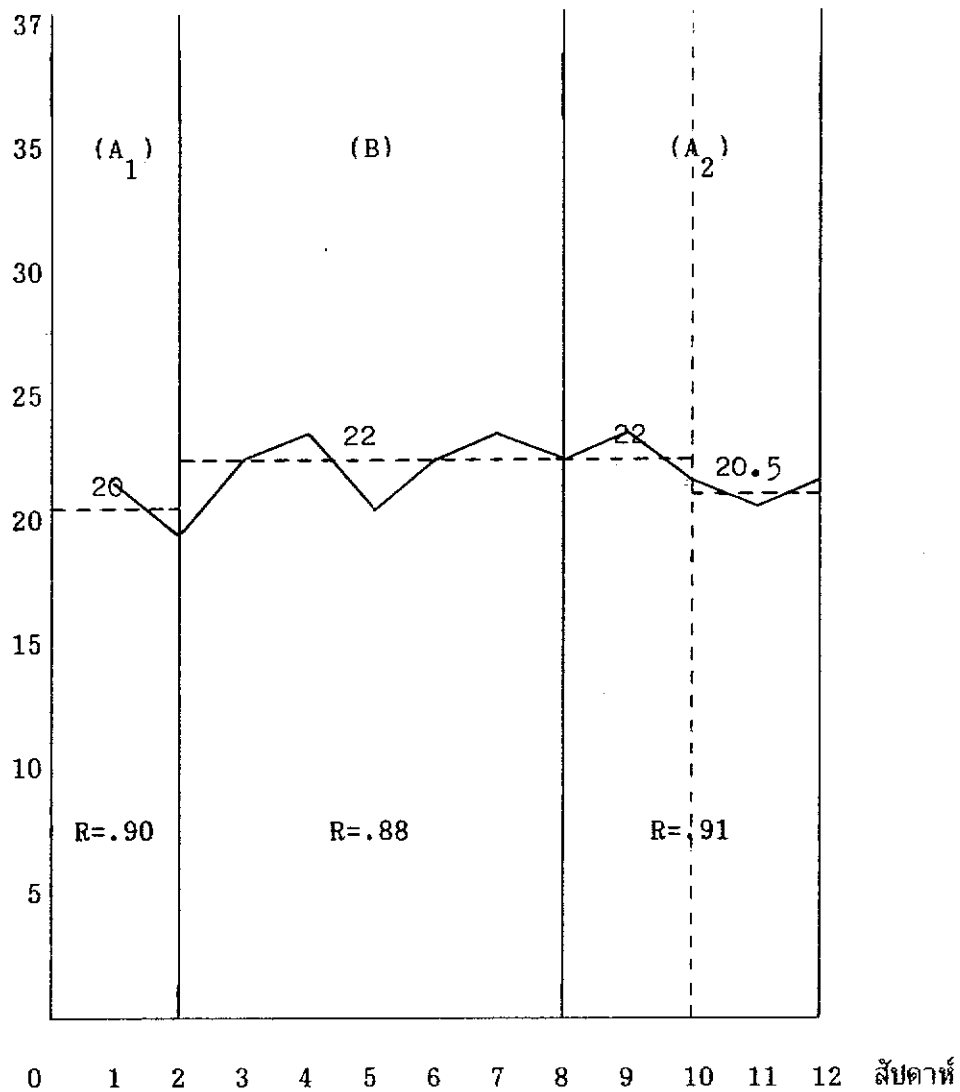

ภาพประกอบ 15 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 2

ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ที่ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

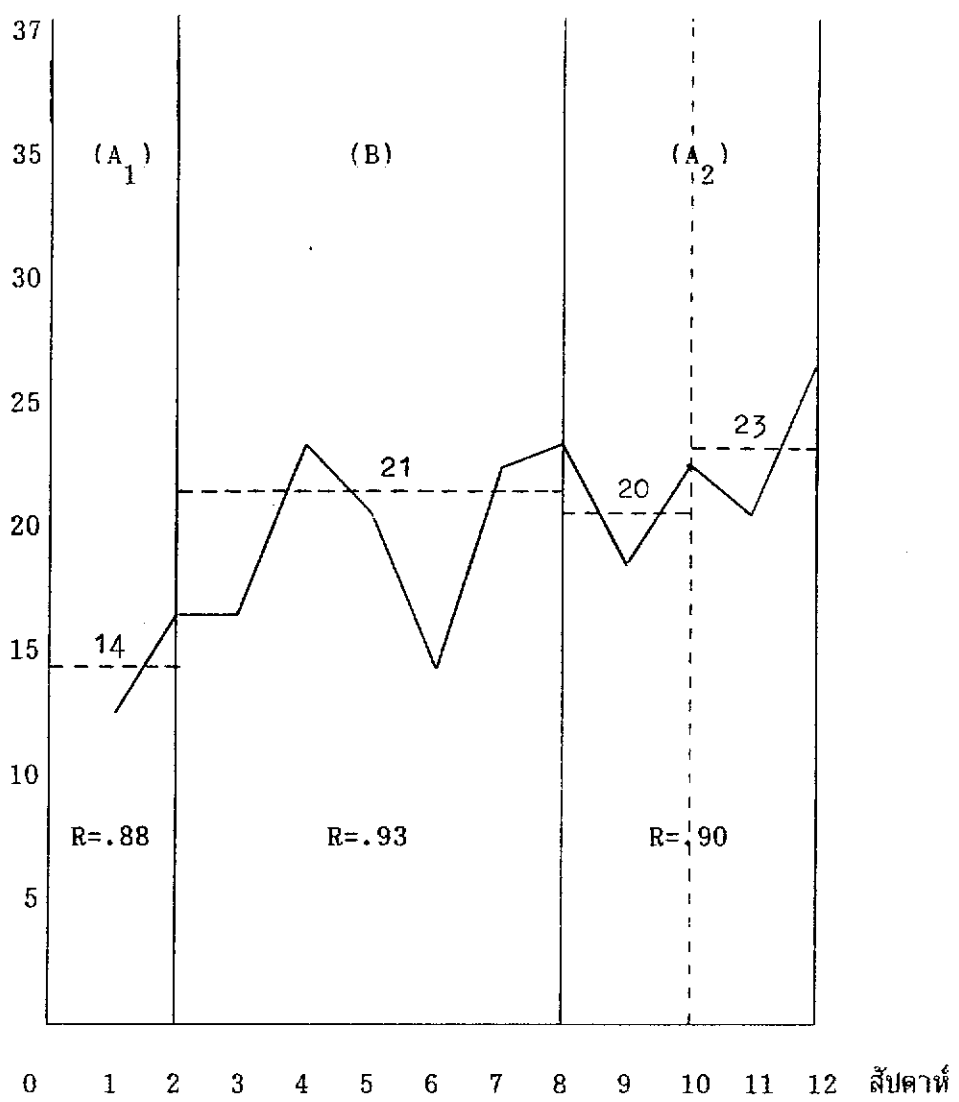

ภาพประกอบ 16 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 2

ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

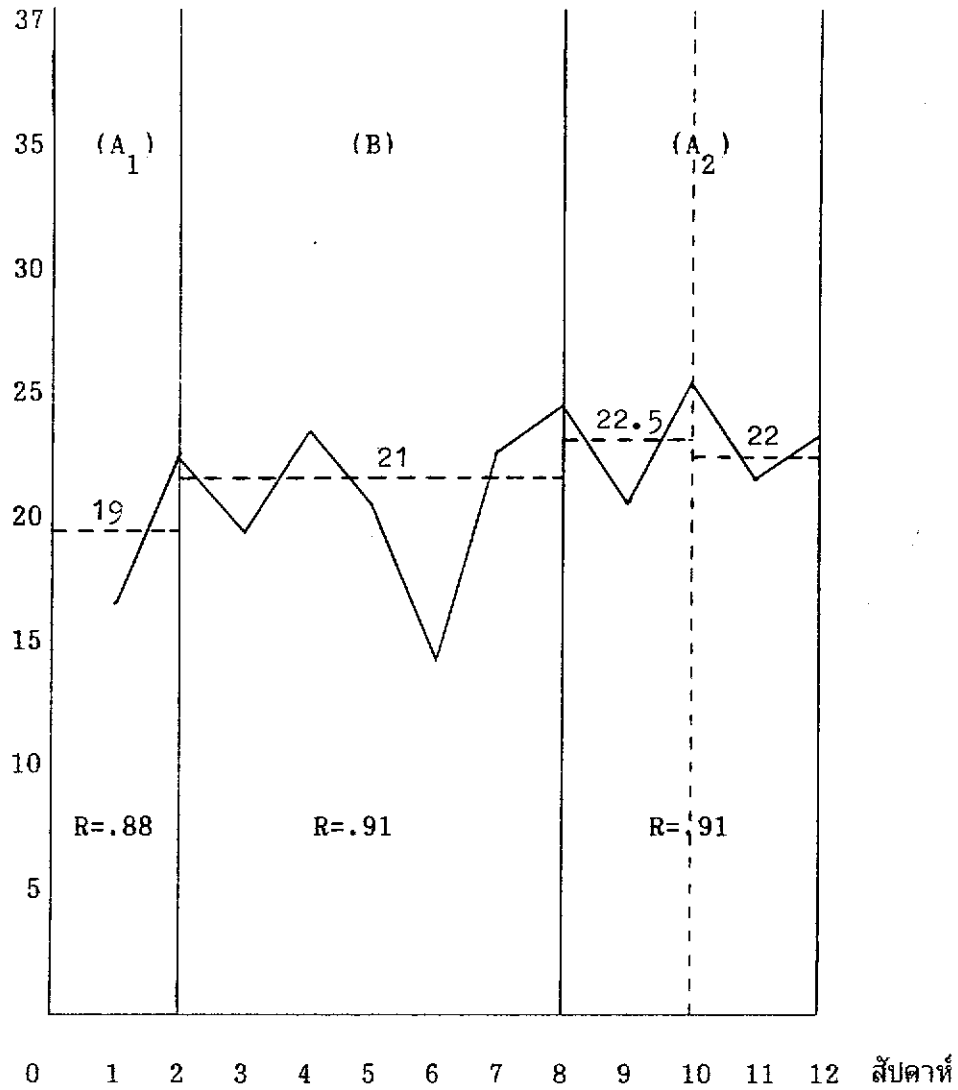
ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 17 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ภาพประกอบ 18 ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองที่ 2

ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนในแต่ละสัปดาห์
- - - - ค่ามัธยฐานของความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ตาราง 4 เปรียบเทียบความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนระหว่าง
กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังจากควบคุมตนเองและภายหลังจากได้รับการชี้แนะ

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
1	-6	2	2	11
2	-1	7	2	11
3	-3	5	3	14
4	-4	4	3	14
5	-5	3	3	14
6	-1	7	1	9
7	-1	7	6	16
8	-7	1	2	11

$$\sum R_1 = 36$$

$$\sum R_2 = 100$$

$$U = 0$$

จากตาราง 4 คะแนนความคงทนคำนวณจากความแตกต่างของคะแนนความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในสัปดาห์ที่ 11 และ 12 ค่า $U = 0$ เมื่อ $n_1 = 8$, $n_2 = 8$ ความน่าจะเป็นของค่า U ที่เปิดจากตารางมีค่าเท่ากับ 0.000 (นิภา ศรีไพโรจน์, 2528 : ภาคผนวก) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ .01 แสดงว่าความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังจากควบคุมตนเองและภายหลังจากได้รับการชี้แนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 5 แสดงความถี่ของความยั่งยืนที่พบในการเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่ม
ทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	ลำดับที่	นักเรียนคนที่							
		1	2	3	4	5	6	7	8
A ₁	1	15	15	18	16	15	19	19	13
	2	22	25	21	22	17	21	18	17
	มัธยฐาน	18.5	20	19.5	19	16	20	18.5	15
B	3	30	23	21	19	21	23	26	27
	4	33	31	33	30	29	34	30	37
	5	29	28	27	25	22	25	22	25
	6	24	19	30	27	27	34	31	30
	7	24	11	25	15	23	23	23	22
	8	24	27	29	31	30	29	30	30
	มัธยฐาน	26.5	25	28	26	25	27	28	28.5
A ₂	9	27	24	25	22	23	26	23	25
	10	21	25	31	30	29	26	25	27
	มัธยฐาน	24	24.5	28	26	26	26	24	26
	11	27	24	22	27	25	23	24	27
	12	21	23	19	23	20	22	23	20
มัธยฐาน	24	23.5	20.5	25	22.5	22.5	23.5	23.5	

ตาราง 6 แสดงความถี่ของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่ม
ทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	ลำดับที่	นักเรียนคนที่							
		1	2	3	4	5	6	7	8
A ₁	1	18	17	20	20	16	21	12	16
	2	18	14	18	20	21	19	16	22
	มัธยมศึกษา	18	15.5	19	20	18.5	20	14	19
B	3	19	20	20	17	16	22	16	19
	4	22	24	23	24	20	23	23	23
	5	19	21	20	19	19	20	20	20
	6	22	18	20	18	20	22	14	14
	7	18	21	19	23	22	23	22	22
	8	21	23	24	23	22	22	23	24
	มัธยมศึกษา	20	21	20	21	20	22	21	21
A ₂	9	19	18	23	19	21	23	18	20
	10	22	20	23	24	22	21	22	25
	มัธยมศึกษา	20.5	19	23	21.5	21.5	22	20	22.5
	11	20	24	19	20	19	20	20	21
	12	22	26	22	23	22	21	26	23
	มัธยมศึกษา	21	25	20.5	21.5	20.5	20.5	23	22

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวศวรรรณ ชื่อสกุล เทศศรีเมือง
 เกิดวันที่ 26 เดือนมกราคม พุทธศักราช 2504
 สถานที่เกิด 103/6 ถนนศรีสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 93/115 ถนนศรีชมชื่น ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง
 จังหวัดอุดรธานี 41000 หมายเลขโทรศัพท์. 241553
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสตรีราชินูทิศ ถนนศรีสุข อำเภอเมือง
 จังหวัดอุดรธานี 41000 หมายเลขโทรศัพท์. 244415

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2516 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนเทศบาล 1 อำเภอเมือง
 จังหวัดอุดรธานี
- พ.ศ. 2519 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีราชินูทิศ อำเภอเมือง
 จังหวัดอุดรธานี
- พ.ศ. 2521 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสตรีราชินูทิศ อำเภอเมือง
 จังหวัดอุดรธานี
- พ.ศ. 2524 วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาสังคม) จากมหาวิทยาลัย
 รามคำแหง กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2534 การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการชี้แนะที่มีต่อความขยันหมั่นเพียร
ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี

บทคัดย่อ

ของ

ศศวรรณ เทศศรีเมือง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

เมษายน 2535

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการชี้แนะที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ และมีเซาว์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การควบคุมตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการชี้แนะ แบบแผนการทดลองเป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test และ The Mann - Whitney U Test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นภายหลังการควบคุมตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นภายหลังได้รับการชี้แนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ควบคุมตนเองกับนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF THE EFFECT OF SELF-CONTROL AND PROMPTING
ON DILIGENCE IN LEARNING OF MATHAYOM SUKSA II STUDENTS
AT SATRIRACHINUTHIT SCHOOL IN CHANGWAT UDON THANI

AN ABSTRACT

BY

SASAWAN TEDSRIMUANG

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Educational Psychology
of Srinakharinwirot University

April 1992

The purpose of this experimental research was to compare the effect of self-control and prompting on diligence in learning of Mathayom Suksa II students at Satrirachinuthit school in Changwat Udon Thani of the academic year 1991. The Subjects were 16 students whose diligence in learning and achievement in Thai subject were low, while their intelligence were on the average level. They were randomly selected as experimental group I and II, each group was consisted of 8 students. The experimental group I was exposed to self-control and the experimental group II was given the prompting. The experimental design was ABA reversal design. The data was analysed by The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test and The Mann-Whitney U Test.

The results were as follows :

1. Diligence in Learning behavior of the students after exposed to self-control was higher than before the experiment at .01 level of statistical significance.

2. Diligence in Learning behavior of the students after the prompting was given was higher than before the experiment at .01 level of statistical significance.

3. There was statistically significant difference of diligence in learning between the students who were exposed to self-control and the students who were given the prompting at .01 level.